

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: «**Управління фінансовою стійкістю підприємства
(на матеріалах ТЗОВ НВФ «Адвісмаш»)**»

Виконала: студентка магістратури за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Поліщук В. О.

(прізвище та ініціали)

Керівник: кандидатка економічних наук,
доцентка

Самарічева Т. А.

(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище та ініціали)

Рецензент: начальник економічного
відділу

ТЗОВ НВФ «Адвісмаш»

Олександренко Г. П.

(прізвище та ініціали)

Анотація

Поліщук В.О. «Управління фінансовою стійкістю підприємства (на матеріалах ТЗОВ НВФ «Адвісмаш»)» – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, 2024. 71 с.

У результаті дослідження узагальнено теоретичні основи понять «фінансова стійкість» та «управління фінансовою стійкістю підприємства». Охарактеризовано показники вимірювання фінансової стійкості підприємства.

Проведено аналіз фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр., проаналізовано показники фінансової стійкості підприємства, проведено оцінку системи управління фінансовою стійкістю ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» та визначено тип його фінансової стійкості.

Запропоновано напрями підвищення фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш». Побудовано оптимізаційну модель управління фінансовою стійкістю ТЗОВ НВФ «Адвісмаш».

Ключові слова: фінансова стійкість, підприємство, управління фінансовою стійкістю, фінансовий стан підприємства.

Abstract

Polishchuk V.O. "Management of the financial stability of the enterprise (on the materials of TzOV NVF "Advismash")" - Qualifying scientific work with manuscript rights. Master's thesis for obtaining a master's degree in the specialty 072 Finance, banking and insurance. Khmelnytskyi Leonid Yuzkov University of Management and Law, Khmelnytskyi, 2024. 71 p.

As a result of the study, the theoretical foundations of the concepts of "financial stability" and "management of the financial stability of the enterprise" were summarized. The indicators of measuring the financial stability of the enterprise are characterized.

An analysis of the financial stability of TzOV NVF "Advismash" for 2018-2022 was carried out, the indicators of the company's financial stability were analyzed, an assessment of the financial stability management system was carried out TzOV NVF "Advismash" and the type of its financial stability is determined.

Directions for increasing financial stability are proposed TzOV NVF "Advismash". An optimization model for managing the financial stability of TzOV NVF "Advismash" was built.

Key words: financial stability, enterprise, management of financial stability, financial state of the enterprise.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Економічний зміст фінансової стійкості підприємства та показники її вимірювання	8
1.2 Сутнісна характеристика управління фінансовою стійкістю підприємства	14
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТЗОВ НВФ «АДВІСМАШ».....	19
2.1. Аналіз показників фінансової стійкості	19
2.2. Оцінка системи управління фінансовою стійкістю	35
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ТЗОВ НВФ «АДВІСМАШ».....	41
3.1. Напрями підвищення фінансової стійкості підприємства та прогноз їх результативності.....	41
3.2. Побудова оптимізаційної моделі управління фінансовою стійкістю підприємства.....	50
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність теми. Підприємства, що працюють в Україні є основою української економіки і для післявоєнної відбудови країни, а також забезпечення обслуговування боргових зобов'язань держави, підприємствам і організаціям потрібно результативно працювати, нарощуючи рівень прибутковості фінансово-господарської діяльності. Щоб це забезпечити підприємствам необхідно розробляти і впроваджувати ефективну систему управління фінансовою стійкістю. В даний час в Україні спостерігається економічна та політична нестабільність, разом з підвищеним рівнем ризику негативного впливу на діяльність підприємництва загроз зовнішнього середовища. В результаті можна стверджувати, що підвищується рівень важливості ефективного управління фінансовою стійкістю, збереження стабільності фінансового стану, підвищення рівня конкурентоспроможності та якості виготовлення продукції, надання послуг, а також ефективного управління ризиками.

Надійне функціонування та довіра зацікавлених осіб залежать від фінансової стійкості як окремих підприємств, так і економіки країни в цілому. Стан активів та пасивів суб'єкта підприємництва, який визначається якісно та кількісно, виступає гарантією його надійного функціонування.

Фінансова стійкість підприємств визначається кількома ключовими аспектами, включаючи забезпечення адекватних рівнів платоспроможності, ліквідності, рентабельності та фінансової стабільності як в короткостроковій, так і в стратегічній перспективі. Також важливі фактори включають збереження стабільності у веденні підприємницької діяльності, підтримку високого рівня довіри соціальних партнерів та ефективне управління підприємницькими ризиками для забезпечення якісного функціонування підприємства.

Можна констатувати, що актуальність та важливість забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості становлять суттєвий аспект як для кожного підприємства в умовах війни в Україні, так і для держави в цілому.

Для впровадження ефективної системи управління фінансовою стійкістю необхідно провести її оцінку.

Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства у своїх працях досліджували такі вітчизняні вчені як: Алекперов Р.І. [8], Ареф'єва О.В. [2], Величко О.М. [21], Ганін В. [8], Єпіфанова Ю. [12],

Ізюмська В. [15], Коритько Т. Ю. [28], Кравчук Н.М. [2], Купріна Н.М. [21], Марусяк Н. Л. [23], Нікульшина А. [15], Пілецька С. Т. [28], Пілецька С.Т. [2], Роганова Г. О. [34], Ступницька Т.М. [21], Харовська А. В. [23], Храпач В. О. [28], Ярина В. В. [34].

Однак, незважаючи на досить значну кількість публікацій з означеної проблеми, потребують додаткового вивчення окремі теоретичні та практичні аспекти оцінки фінансової стійкості, удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства та побудови моделі фінансової стійкості. Вищезазначене зумовлює актуальність та практичне значення обраної теми дослідження.

Мета та завдання роботи. Мета проведеного дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та практичних рекомендацій удосконалення управління фінансовою стійкістю ТзОВ НВФ «Адвісмаш».

Завдання роботи:

- визначити економічний зміст фінансової стійкості підприємства та показники її вимірювання;
- провести сутнісну характеристику управління фінансовою стійкістю підприємства;
- провести оцінку системи управління фінансовою стійкістю ТзОВ НВФ «Адвісмаш»;
- запропонувати напрями підвищення фінансової стійкості ТзОВ НВФ «Адвісмаш» та спрогнозувати їх результативність;
- побудувати оптимізаційну модель управління фінансовою стійкістю ТзОВ НВФ «Адвісмаш».

Об'єкт дослідження магістерської роботи – фінансові відносини у системі управління фінансовою стійкістю підприємства.

Предметом дослідження магістерської роботи теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю ТзОВ НВФ «Адвісмаш».

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використано різноманітні методи наукового аналізу, включаючи теоретичне узагальнення (розгляд теоретичних основ управління фінансовою стійкістю підприємства), концептуально-логічний аналіз, методи коефіцієнтного, факторного, порівняльного аналізу, методи порівняння, групування та графічний підхід (проведення аналізу фінансовою стійкістю ТзОВ НВФ «Адвісмаш»).

Інформаційною базою магістерської роботи слугували дані нормативно-правових актів, первинного бухгалтерського обліку та фінансової звітності ТзОВ НВФ «Адвісмаш», монографій та статей в наукових періодичних виданнях вітчизняних учених, підручників, навчальних посібників, інтернет-ресурсів.

Практична значущість проведеного дослідження полягає в тому, що отримані результати допомагатимуть підприємствам створювати ефективну систему управління фінансовою стійкістю, що сприятиме якісному та системному плануванню, а також завчасному забезпеченню бізнесу необхідними ресурсами.

Структура роботи. Відповідно до мети та завдань дослідження робота складається зі вступу, 3 розділів, 6 підрозділів, висновків, списку використаних джерел із 41 найменування та 4 додатків. Загальний обсяг роботи 71 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічний зміст фінансової стійкості підприємства та показники її вимірювання

Ефективне управління підприємством вимагає прийняття та впровадження управлінських рішень, спрямованих на підтримку стійкого функціонування. Ці рішення мають базуватися на адекватних аналітичних обґрунтуваннях, оскільки аналізуючи суть явища, можна знайти ключ до його вирішення та прогнозувати подальші дії. Рівень фінансової стійкості та фінансового стану підприємства є критичною характеристикою його ділової активності, надійності та конкурентоспроможності на ринку, а також потенціалу для ділового співробітництва. Хоча сучасна економічна література пропонує велику кількість визначень фінансової стійкості, вітчизняні економісти не мають єдиного погляду на цю проблему, що підтверджено різними думками авторів про сутність та зміст фінансової стійкості, представленими у табл. 1.1.

Таблиця 1.1. Морфологічна оцінка поняття «фінансова стійкість»

Автор	Визначення
Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. [28, с. 246]	Фінансова стійкість - аналіз здатності до мобілізації та ефективного використання фінансових ресурсів для сприяння економічному розвитку.
Марусяк Н. Л., Харовська А. В. [23, с. 74]	Фінансова стійкість визначається як здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, утримуючи рівновагу між активами та пасивами в змінному внутрішньому та зовнішньому середовищі. Це забезпечує постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість на прийнятному рівні ризику.
Купріна Н.М., Ступницька Т.М., Величко О.М. [21, с. 59]	Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю управляти внутрішніми та зовнішніми факторами таким чином, щоб досягти фінансової рівноваги і не лише зберігати стабільні показники діяльності на тривалий період, але й функціонувати та розвиватися.

Продовження таблиці 1.1

Автор	Визначення
Роганова Г. О., Ярина В. В. [34, с. 287]	Фінансова стійкість підприємства – це аспект, який визначається успішним веденням фінансових ресурсів та взаємозв'язком між власним та залученим капіталом, активами та їхніми джерелами фінансування.
Власне визначення	Фінансова стійкість визначається фінансовим станом підприємства, де доходи перевищують витрати, а раціональне використання цих фінансових ресурсів при правильному управлінні сприяє позитивному розвитку підприємства.

Оскільки оточуючий світ має системний характер, фінансову стійкість підприємства слід досліджувати, застосовуючи системний підхід. Цей підхід розглядає підприємство як відкриту соціально-економічну систему, яка діє в зовнішньому середовищі. Аналіз загальних принципів теорії систем та стійкості дозволяє описати фінансову стійкість підприємства як його здатність зберігати цілісність і одночасно розвиватися в заданому напрямку, незважаючи на вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

Стійкість підприємства, у структурному аспекті, складається з різних компонентів, причому ключовою серед них є економічна стійкість. Фінансова стійкість, в свою чергу, визнається основною структурною складовою економічної стійкості підприємства.

Поняття «фінансова стійкість підприємства» представляє собою складний та багатоаспектний термін, і його відсутність однозначного тлумачення у економічній літературі обумовлена цією складністю. При аналізі різних підходів до визначення "фінансова стійкість підприємства", стає очевидним, що більшість дослідників асоціюють цей термін із платоспроможністю, фінансовою незалежністю, ліквідністю, прибутковістю бізнесу, достатністю фінансових ресурсів та інвестиційною привабливістю. Автор вважає, що всі згадані аспекти відносяться не до внутрішнього змісту фінансової стійкості підприємства, а до її проявів.

Більшість визначень фінансової стійкості мають недостатню точність, що пояснюється такими причинами:

а) Неможливість ідентифікації фінансової стійкості підприємства як абсолютної платоспроможності виникла через те, що перевага високоліквідних активів не завжди є вказівником сталого фінансового становища підприємства;

б) Позичування фінансової стійкості підприємства як структурного стану, де віддається перевага власним коштам, не враховує можливості підвищення рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позикових коштів;

в) Більшість визначень відповідають статичному підходу до дослідження фінансової стійкості підприємства.

У контексті традиційного статичного підходу фінансова стійкість часто тлумачиться як певна конфігурація активів та пасивів підприємства, що гарантує його фінансову незалежність та платоспроможність. Статичний підхід доречно використовувати для оцінки поточного фінансового стану підприємства, і разом з тим, з використанням ретроспективних даних за кілька періодів, він забезпечує можливість здійснення прогнозу оцінки. Однак, для вивчення динаміки функціонування підприємства в межах прагненої сталої траєкторії розвитку, цей підхід не застосовується.

Динамічний підхід, відмінний від статичного, аналізує стійкість підприємства з точки зору зміни зовнішніх та внутрішніх процесів. Слід зазначити, що динамічний підхід входить у склад системного підходу, оскільки використовується для вивчення функціонування та розвитку соціально-економічних систем.

Системний підхід зазвичай використовується для аналізу економічної стійкості підприємства, і в деяких дослідженнях використовується і для дослідження фінансової стійкості. У сучасних умовах непередбачуваного середовища розумно аналізувати фінансову стійкість підприємства саме за допомогою системного підходу. Таким чином, застосовуючи системний підхід до цього поняття, пропонується таке визначення: фінансова стійкість підприємства - це здатність підприємства в умовах змінного зовнішнього середовища функціонувати і розвиватися, досягаючи поставлених цілей з

врахуванням можливих відхилень, і виконувати свої зобов'язання на основі ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів.

Запропоноване визначення фінансової стійкості підприємства відображає основні характеристики розглядуваного терміну:

а) Фінансова стійкість є ключовою складовою економічної стійкості підприємства, оскільки забезпечує ресурсну основу для безперервного здійснення циклів відтворення економічних благ та розвитку бізнесу.

б) Фінансова стійкість виступає основною характеристикою фінансового стану підприємства.

в) Фінансова стійкість підприємства є динамічним поняттям, тому її аналіз доцільно проводити з використанням показників динаміки.

г) Ні платоспроможність, ні фінансова незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, ні рівень прибутковості бізнесу не є необхідними умовами фінансової стійкості; вони виступають як прояви цієї стійкості.

Фінансова стійкість підприємства непрямо залежить від ефективності його діяльності. Зазвичай підприємство, яке успішно реалізує плани збільшення прибутків та оптимізації витрат, знаходиться в більш стійкому положенні, ніж ті, де відповідні плани реалізуються не повністю або взагалі не реалізуються. Збільшення собівартості вироблених товарів та зниження обсягу виручки призводять до скорочення прибутку, що призводить до погіршення фінансової стійкості та загального фінансового стану.

Внутрішня частина фінансового стану підприємства виражається через фінансову стійкість, яка відображає рівновагу товарних та грошових потоків, витрат та доходів, а також управління коштами та джерелами їх формування. Платоспроможність, у свою чергу, представляє зовнішній аспект цього фінансового стану.

Л. Докієнко, узагальнюючи методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємств, встановила обширну систему, яка включає 38 показників-індикаторів. Вона виділила п'ять груп параметрів стійкості:

фінансову, виробничу, маркетингову, інвестиційно-інноваційну та організаційну. Щодо індикаторів фінансової стійкості, дослідниця включила 14 основних показників, таких як чистий оборотний капітал, рентабельність реалізованої продукції, тривалість обороту активів, термін погашення кредиторської заборгованості, а також ряд коефіцієнтів: автономії, маневреності власного капіталу, забезпечення оборотних активів власними обіговими коштами, абсолютної ліквідності, фінансового важеля, співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованості, економічного зростання, рентабельності власного капіталу, трансформації (оборотності активів), оборотності кредиторської заборгованості. Серед господарських показників відзначаються такі показники, як сума господарських коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства, продуктивність праці, а також коефіцієнти фондівіддачі, зношення основних засобів, оновлення основних засобів та фондоозброєності [11, с. 25–31].

Важливо відзначити, що у цій методиці велика кількість параметрів стійкості приділяється аспектам маркетингу та управлінсько-менеджерської діяльності. Теоретично ці параметри можуть бути використані при аналізі та оцінці потенціалу фінансової стійкості підприємства, що актуалізує методикку підходу. До індикаторів, які характеризують маркетингову стійкість підприємства, включаються такі коефіцієнти: оновлення асортименту продукції, рентабельність продажу, ефективність маркетингових досліджень, ефективність рекламних витрат, ринкова частка підприємства. До індикаторів організаційної культури входять коефіцієнти: кваліфікації працівників, етики поведінки працівників, ділових і особистісних якостей працівників, умов трудового життя, стабільності трудового колективу, стану рівня здоров'я, та рівня трудової дисципліни. На рис. 1.1 представлена структура показників фінансової стійкості підприємства.

Вивчення наукових праць, присвячених аналізу фінансової стійкості підприємств, показало, що ця тематика у вітчизняних дослідженнях досліджувалася вкрай обмежено, і кількість праць виявилася невеликою.

Зазначимо дослідження І. Ю. Єпіфанова [12, с. 6-12], який, враховуючи особливості діяльності підприємства, розробив свою методику діагностики фінансової стійкості. Особливо вчена систематизувала сім етапів фінансової стійкості та розподілив індикатори, які визначають стійкість бізнес-процесів підприємства, на чотири кластери: маркетинговий, фінансовий, торгово-технологічний та організаційно-управлінський.

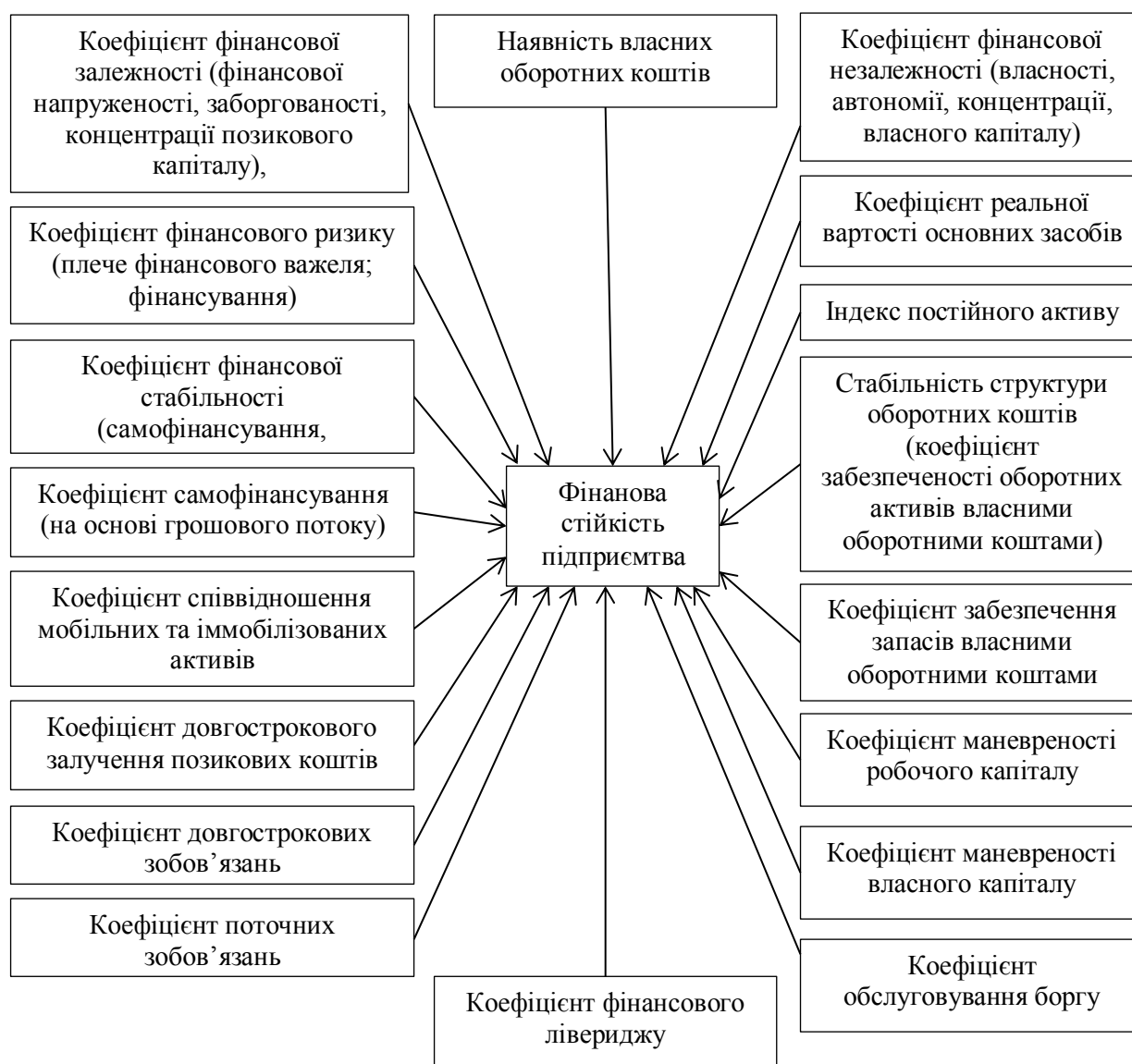

Рисунок 1.1 - Структура показників фінансової стійкості

*Примітка. Побудовано на основі [11, с. 25–31]

На основі результатів свого дослідження вчена пропонує виокремлювати абсолютно стійку, достатню, припустиму, гранично припустиму та кризову зони для кожного з кластерів фінансової стійкості підприємства.

Практична користь цього підходу до аналізу фінансової стійкості підприємства полягає в можливості виявлення передчасних змін у значеннях показників, які формують фінансову стійкість, порівняно з рівноважним станом. При належному управлінні цей підхід дозволяє адаптувати процес управління фінансовою стійкістю до змінних умов функціонування підприємства.

Отже, головною метою управління фінансовою стійкістю підприємства є досягнення такого стану фінансово-економічної рівноваги, при якому вплив тимчасових дестабілізуючих чинників змінного середовища функціонування підприємства зводиться до мінімуму. Досягнення цієї мети можливе шляхом вирішення завдань, серед яких важливе значення має: вчасна діагностика передкризового фінансово-економічного стану підприємства та прийняття необхідних запобіжних заходів для уповільнення фінансово-економічних деформацій; накопичення фінансових ресурсів з метою підтримки рівня платоспроможності та подальшого усунення причин, які її погіршують; мінімізація негативних наслідків. Виконання останнього завдання можливе шляхом забезпечення якісних структурних змін у фінансово-господарській діяльності підприємства з урахуванням його довгострокової перспективи.

1.2 Сутнісна характеристика управління фінансовою стійкістю підприємства

Більшість дослідників, до числа яких входять О.В. Ареф'єва, С.Т. Пілецька, Н.М. Кравчук [2, с. 80-90], В. Ганін, Р.І. Алекперов [8, с. 149–152], Ю. Єпіфанова [12, с. 6-12], В. Ізюмська, А. Нікульшина [15], Т. Ю. Коритько, В. О. Храпач [28, с. 245–251], розглядає управління фінансовою стійкістю на мікрорівні як діяльність або методологічний

інструмент, який впливає на функціонування підприємства. Метою такого управління вчені визначають: забезпечення безперервної діяльності підприємства, розвиток фінансових відносин або самого підприємства, відновлення фінансової рівноваги або фінансової стійкості, забезпечення достатніми джерелами фінансування, збереження задовільного фінансового стану, зростання вартості підприємства та інші.

Можна стверджувати, що управління фінансовою стійкістю підприємства – це система скоординованих та цілеспрямованих заходів і рішень, спрямованих на розробку та реалізацію управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням такого стану фінансових ресурсів і активів. Це становить основу для розвитку підприємства, збільшення прибутку та капіталу, збереження платоспроможності і кредитоспроможності, а також для забезпечення і підтримання його фінансової рівноваги.

У сучасних умовах економічної нестабільності, основною метою управління фінансовою стійкістю вітчизняних підприємств є досягнення задовільного фінансового стану та мінімізація ризиків зниження їх ринкової вартості, враховуючи суттєвий вплив різноманітних зовнішніх і внутрішніх чинників.

Управління фінансовою стійкістю підприємства вирішує такі основні завдання:

а) Проведення своєчасної діагностики передкризового фінансового стану підприємства та вжиття необхідних превентивних заходів для запобігання фінансової кризи. Це досягається через постійний моніторинг фінансового стану підприємства та факторів, що найбільше впливають на його господарську діяльність.

б) Усунення неплатоспроможності підприємства. У окремих випадках лише реалізація цього завдання дозволяє уникнути поглиблення фінансової кризи та забезпечити необхідний час для виконання інших заходів з забезпечення фінансової стійкості.

в) Мінімізація негативних наслідків кризових явищ на підприємстві.

Це досягається шляхом закріплення позитивних результатів виведення підприємства з фінансової кризи та стабілізації якісних структурних змін його господарської діяльності, з урахуванням її довгострокової перспективи. Оцінка ефективності заходів щодо подолання негативних наслідків кризових явищ здійснюється за критерієм мінімізації втрат ринкової вартості підприємства у порівнянні з його станом перед кризою [25, с. 76].

В управлінні фінансовою стійкістю підприємства, як і в будь-якій системі, виокремлюють керуючу підсистему (суб'єкт управління) та керовану підсистему (об'єкт управління) (рис. 1.2).

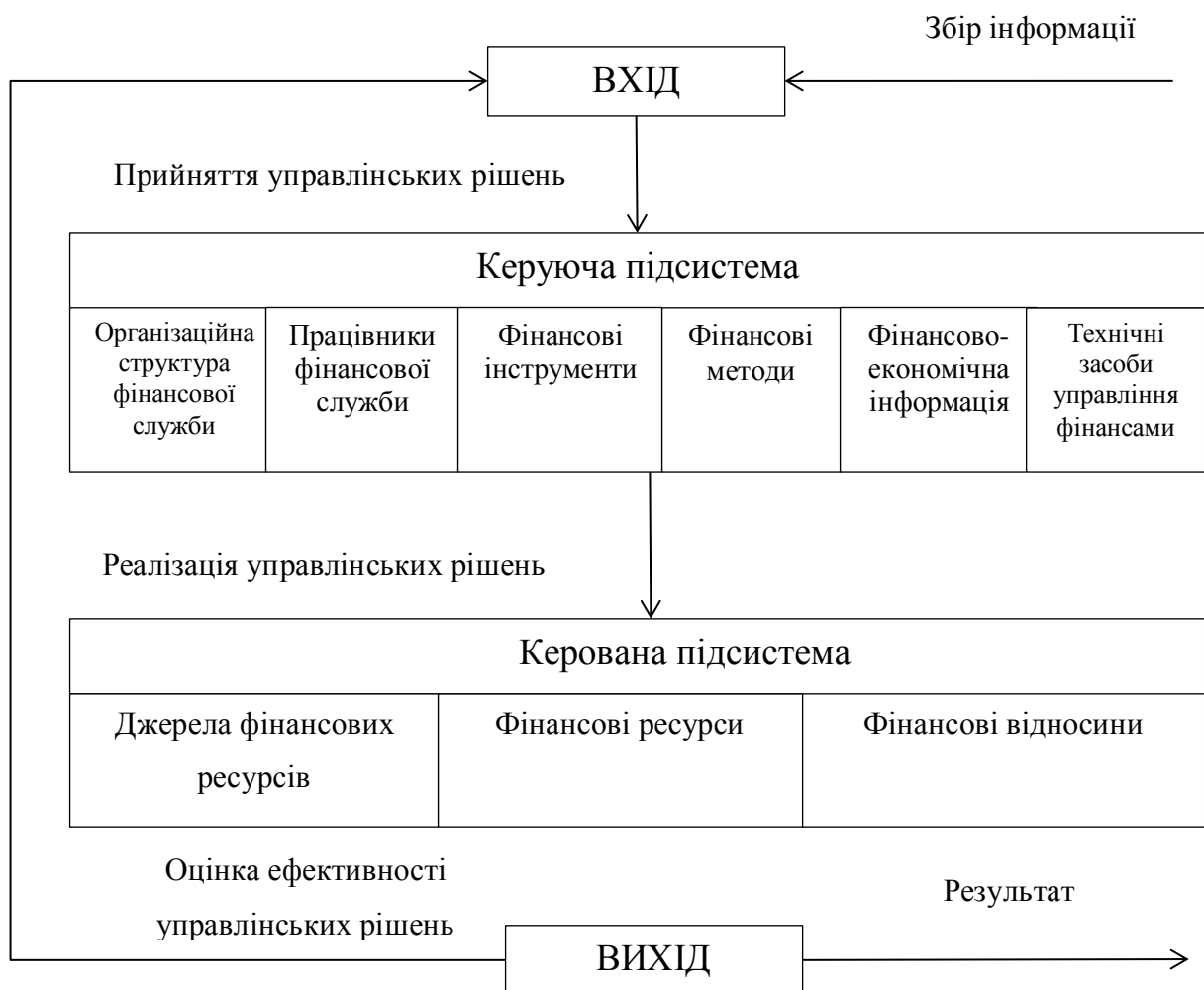

Рисунок 1.2 – Система управління фінансовою стійкістю підприємства

*Примітка. Побудовано на основі [37, с. 77-78]

Оцінка умов залучення фінансових ресурсів, оцінка доступних фінансових каналів та обсягу фінансових ресурсів, оцінка необхідних

фінансових резервів і оцінка трансформації фінансових резервів у фактори виробництва – це основні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства на вході, які можна класифікувати як матеріальні, нематеріальні та фінансові (рис. 1.2).

Управління фінансовою стійкістю підприємства включає три ключові етапи, які потребують відповідної послідовності в їх виконанні [8, с. 151]:

1. Початковий етап включає визначення місії та обґрунтування завдань, аналізуючи фактори дестабілізації фінансової стійкості в зовнішньому та внутрішньому середовищі. На даному етапі визначаються методи та принципи для управління фінансовою стійкістю, і на їх основі розробляються сценарії підтримки фінансової стійкості, такі як оптимістичний, реалістичний та песимістичний.

2. Етап аналізу забезпечує пошук необхідної інформації та відбір даних для втілення обраних сценаріїв фінансової стійкості. Це включає моніторинг параметрів стійкості, розрахунок відповідних показників і їх подальший аналіз, а також порівняння цих показників з нормативами та виявлення відхилень.

3. Етап прийняття та впровадження рішень включає аналіз відхилень та подальше прийняття й реалізацію рішень щодо обраного сценарію дій (оптимістичного, реалістичного або песимістичного). У випадку, якщо аналіз показав, що показники відповідають нормативам, обирається оптимістичний сценарій і проводиться повернення до моніторингу (шоста дія). У разі відповідності показників реалістичному сценарію, приймаються профілактичні заходи. Якщо ж аналіз показав відповідність показників песимістичному сценарію, тоді розробляються та впроваджуються заплановані антикризові заходи.

Оцінка ефективності витрат, аналіз ключових фінансових показників, оцінка результатів розподілу доходів відповідно до стратегічних планів і очікувань, ідентифікація факторів успіху і проблем у забезпеченні фінансової стійкості - це основні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства на виході [30, с. 83].

Водночас фінансова стійкість підприємства є важливою характеристикою його фінансового стану, яка формується під час виробничої та фінансово-інвестиційної діяльності. Проведений аналіз чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на фінансову стійкість підприємства, дозволяє визначити рівень фінансового ризику, пов'язаного із структурою джерел капіталу, і, відповідно, ступінь стабільності фінансової бази розвитку підприємства на перспективу.

Отже, створення ефективного механізму управління фінансовою стійкістю підприємства, спрямованого на досягнення та підтримку оптимального рівня фінансової стійкості з погляду керівництва і фінансових працівників, має сприяти практичному втіленню встановлених вимог. Цей механізм представляє собою цілісну систему рівнів, засобів забезпечення, методів та інструментів прийняття та реалізації рішень.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

ТЗОВ НВФ «АДВІСМАШ»

2.1. Аналіз показників фінансової стійкості

Дослідження фінансової стійкості підприємства тісно пов'язане з аналізом його активів і пасивів. Фінансова стійкість визначається здатністю підприємства витримати економічні труднощі та стресові ситуації, зберігаючи свою функціонуючу діяльність та здатність повернути інвесторам їхні інвестиції. Аналіз активів і пасивів дозволяє зрозуміти, як ефективно підприємство використовує свої ресурси та як воно фінансує свою діяльність. Це є важливою складовою дослідження фінансової стійкості підприємства, оскільки допомагає зрозуміти його фінансову структуру, ефективність управління ресурсами та рівень ризику, якому воно піддається.

Далі проаналізуємо аналітичний баланс підприємства (додаток А), використовуючи фінансову звітність ТОВ НВФ «Адвісماش» (додатки Б-Г).

Упродовж 2018-2022 рр. відбулося збільшення активів ТОВ НВФ «Адвісماش» на 7956,61 тис. грн або на 49,24 %, що відбулося у зв'язку із значним зростанням необоротних активів на 2660,7 тис. грн., або на 119,23 % (рис. 2.1).

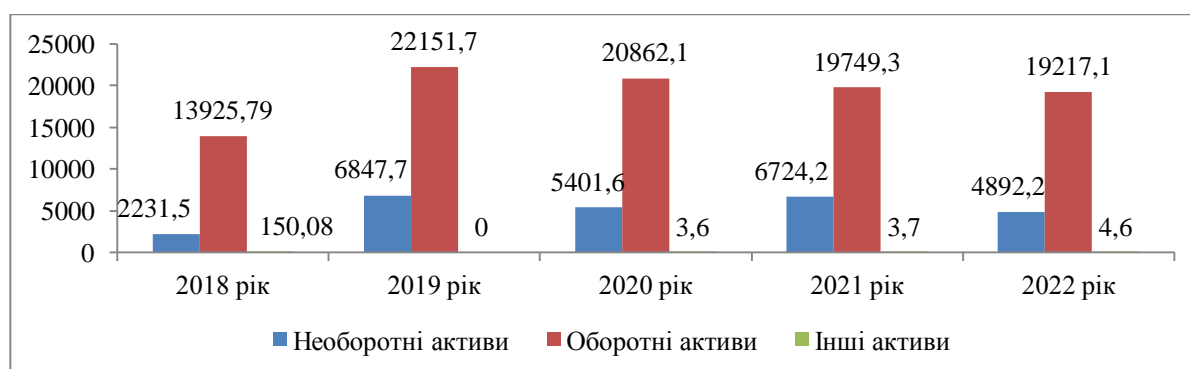
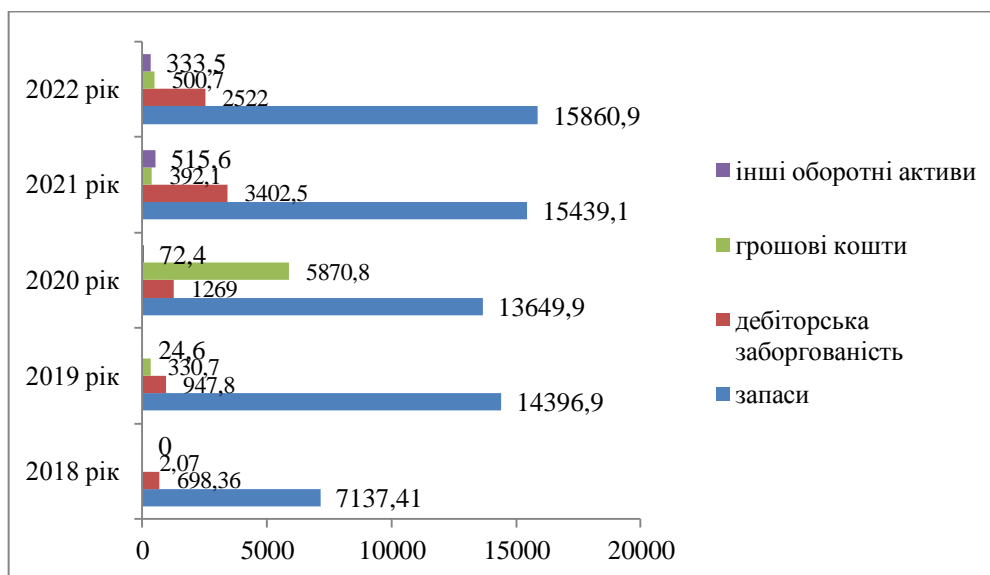

Рисунок 2.1 – Динаміка складових активів ТОВ НВФ «Адвісماش», тис. грн

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

У 2022 р. порівняно з 2018 р. оборотні активи зменшилися у зв'язку із збільшенням грошових коштів підприємства на 498,63 тис. грн або в 241,88 разів (рис. 2.2).

**Рисунок 2.2 – Динаміка складових оборотних активів
ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр., тис. грн**

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Так, упродовж 2018-2022 рр. відбулося зростання запасів ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 8723,49 тис. грн або на 122,22%, дебіторської заборгованості на 1823,64 тис. грн або на 261,13% та інших оборотних активів на 333,5 тис. грн або на 100%.

Структура активів ТОВ НВФ «Адвісмаш» наведена на рис. 2.3.

На основі аналізу структури активів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за період з 2018 по 2022 рік можна побачити, що п'ятирічний період спостерігається зміна в розподілі активів підприємства. Необоротні активи в 2021 році досягли максимального показника, становлячи 25,40%, але в 2022 році відбулася невелика зниження, зменшившись до 20,29%.

Оборотні активи, навпаки, показують зниження в 2021 році та підвищення в 2022 році. Цей показник збільшився до 79,69%, що може свідчити про зміни в стратегії управління оборотними активами.

Інші активи мають невеликий вплив на загальну структуру активів, проте їх частка зростає протягом років, що може вказувати на додаткові інвестиційні або фінансові операції.

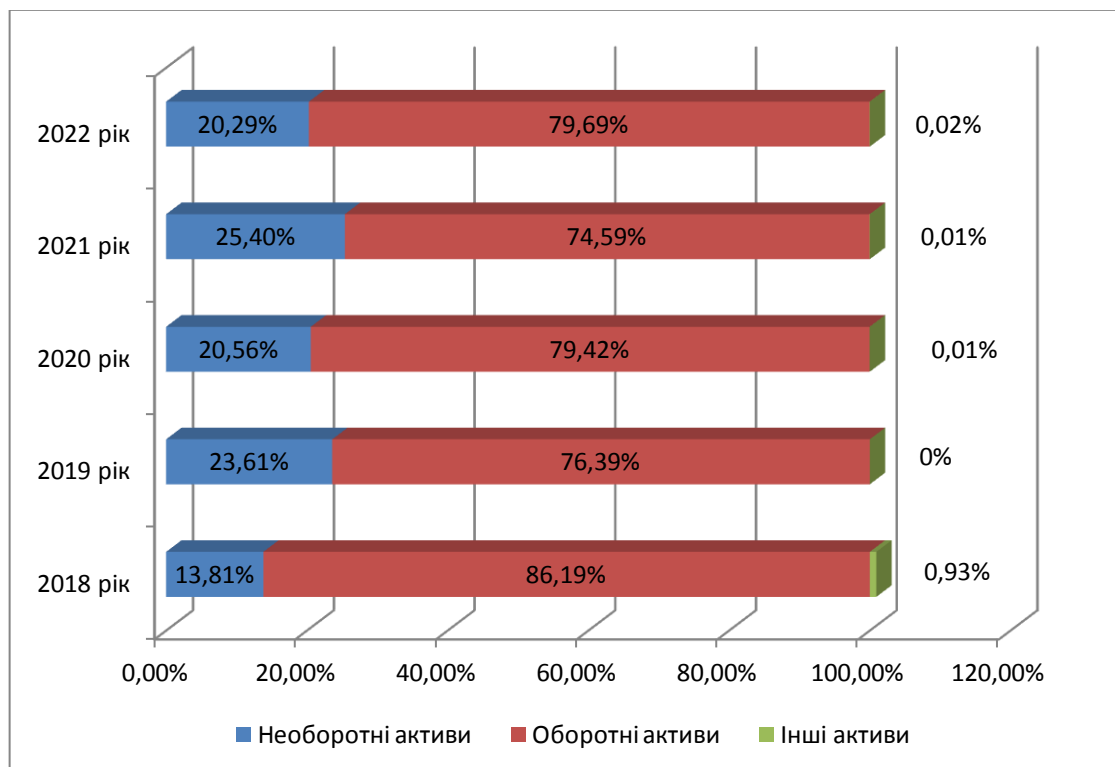

Рисунок 2.3 – Структура активів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. (%)

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Упродовж 2018-2022 рр. відбулося збільшення пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 7956,61 тис. грн або на 49,24%, що відбулося у зв'язку із скороченням довгострокових зобов'язань та забезпечень на 9030,76 тис. грн або в 33,89 разів та збільшення кредиторської заборгованості на 170,48 % (рис. 2.4).

На основі динаміки складових пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за період з 2018 по 2022 рік встановлено, що значення власного капіталу суттєво знизилося з 12950,28 тис. грн у 2018 році до 6260,2 тис. грн у 2019 році, що представляє спад на 51,7%. У 2020 році власний капітал продовжив зменшуватися до 5905,9 тис. грн. Проте відбулася значна позитивна динаміка у 2021 та 2022 роках, коли власний капітал зріс до 6830 та 7931,7 тис. грн відповідно. Значення цієї складової зростало впродовж першого року, але різко знизилося у

2019 році до 19195,8 тис. грн, що може вказувати на стратегічне переосмислення фінансових зобов'язань. З 2019 по 2022 рік спостерігався стійкий спад, зменшення складової до 9297,3 тис. грн у 2022 році, що може свідчити про стратегічне зменшення довгострокових зобов'язань. Кредиторська заборгованість зазнала поступового зменшення з 726,35 тис. грн у 2018 році до 1964,6 тис. грн у 2022 році. Цей тренд може вказувати на здатність підприємства ефективно керувати своїми зобов'язаннями перед кредиторами. Спостерігалася значна зміна в інших поточних зобов'язаннях з 2214,14 тис. грн у 2018 році до 4920,3 тис. грн у 2022 році. Це може вказувати на різноманітні зміни в операційній діяльності підприємства, включаючи стратегічні рішення щодо управління поточними зобов'язаннями.

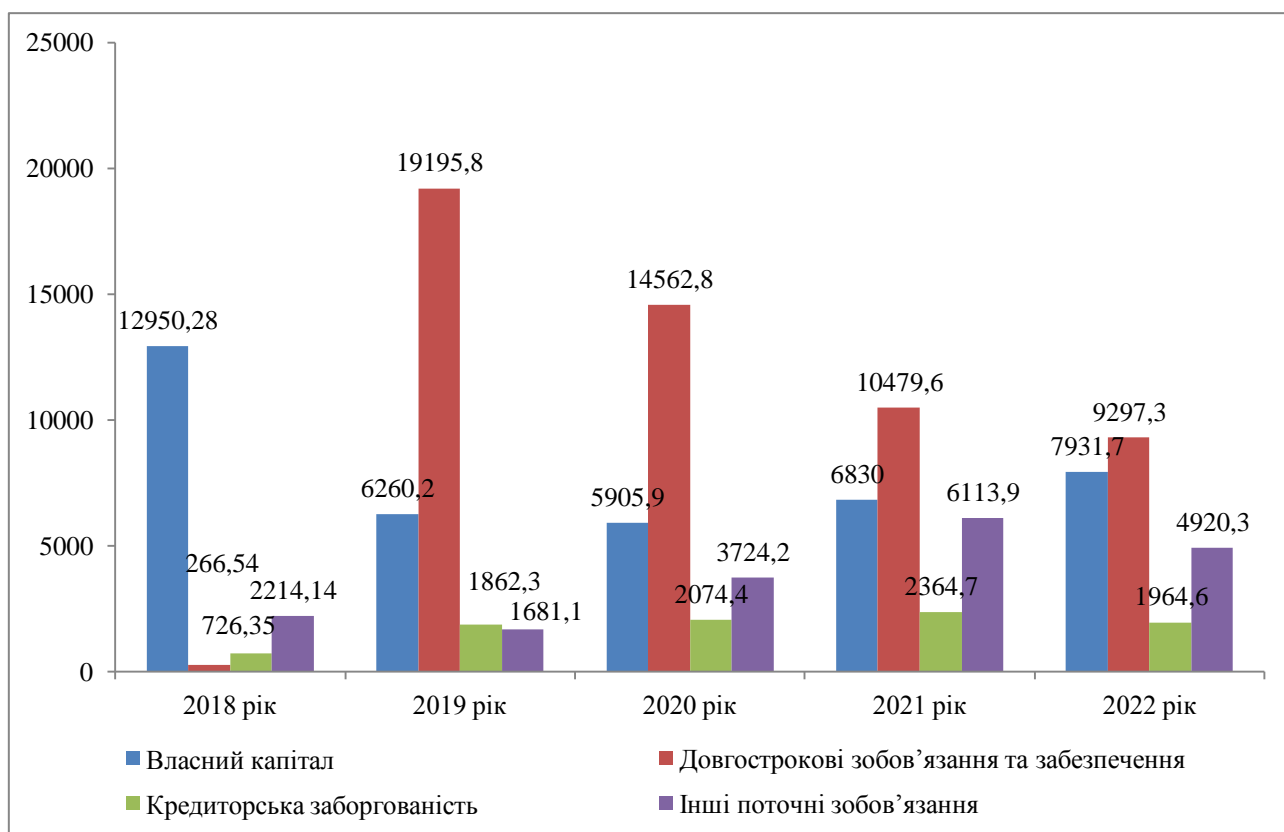

Рисунок 2.4 – Динаміка складових пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. (тис. грн)

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Аналіз пасивів вказує на комплексні зміни в фінансовому стані ТОВ НВФ «Адвісмаш» в 2022 році, зокрема на покращення його кредитоспроможності, оптимізацію довгострокових зобов'язань та зменшення кредиторської заборгованості.

Упродовж 2020-2022 рр. спостерігаємо зростання власного капіталу на 225,8 тис. грн або на 34,30% та поточних зобов'язань на 1086,3 тис. грн або на 18,73%. Також доцільно відзначити, що поточні зобов'язання упродовж 2020-2022 рр. зросли за рахунок збільшення інших поточних зобов'язань на 1196,1 тис. грн або на 32,12%.

На рис. 2.5 наведена структура пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш».

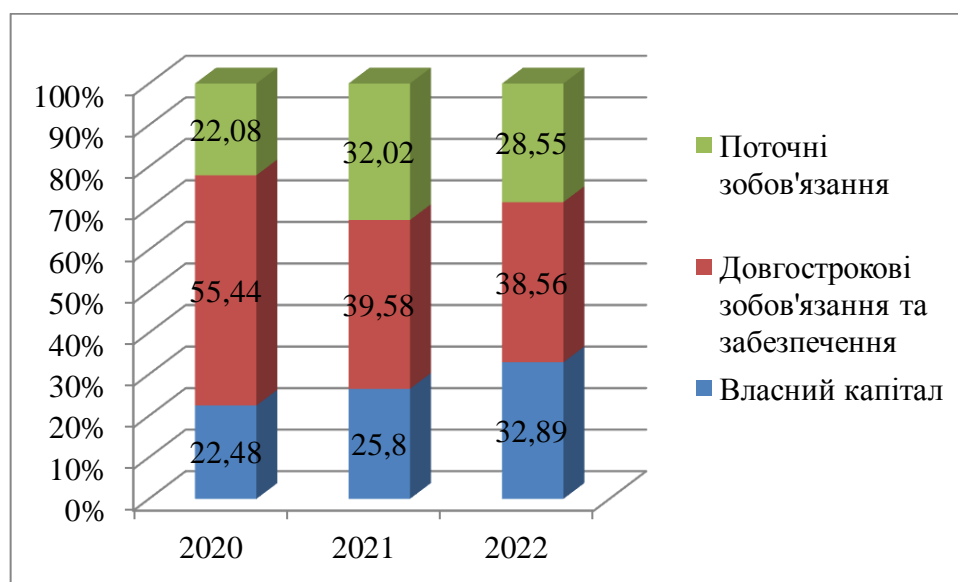

Рисунок 2.5 – Структура пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр., %

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Так, у структурі пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» найбільша частка припадає на довгострокові зобов'язання (55,44% у 2020 р., 39,58% у 2021 р. та 38,56% у 2022 р.).

Аналізуючи аналітичний баланс підприємства, варто відзначити, що упродовж 2020-2022 рр. відбулося зменшення активів ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 2153,4 тис. грн або на 8,20%. Це відбулося у зв'язку із скороченням

необоротних активів на 509,4 тис. грн або на 9,43% та оборотних активів на 1645 тис. грн або на 7,89%. У 2022 р., порівняно з 2020 р., оборотні активи зменшилися у зв'язку із скороченням грошових коштів підприємства на 5370,1 тис. грн або на 91,47%. Так, упродовж 2020-2022 рр. відбулося зростання запасів ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 2211 тис. грн або на 16,20%, дебіторської заборгованості на 1253 тис. грн або на 98,74% та інших оборотних активів на 261,1 тис. грн або на 360,64%.

Структура активів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр. характеризується наступними особливостями: найбільша частка припадає на запаси (51,97% у 2020 р., 58,31% у 2021 р., 65,77% у 2022 р.); частка необоротних активів поступово знижується (48,03% у 2020 р., 41,69% у 2021 р., 34,23% у 2022 р.). Упродовж 2020-2022 рр. відбулося зменшення пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 2153,4 тис. грн або на 8,20%. Це відбулося у зв'язку із скороченням довгострокових зобов'язань на 5265,5 тис. грн або на 36,16%. Упродовж 2020-2022 рр. спостерігаємо зростання власного капіталу на 2025,8 тис. грн або на 34,30% та поточних зобов'язань на 1086,3 тис. грн або на 18,73%. Також доцільно відзначити, що поточні зобов'язання упродовж 2020-2022 рр. зросли за рахунок збільшення інших поточних зобов'язань на 1196,1 тис. грн або на 32,12%.

Структура пасивів ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр. характеризується наступними особливостями: найбільша частка припадає на довгострокові зобов'язання (55,44% у 2020 р., 39,58% у 2021 р. та 38,56% у 2022 р.); частка власного капіталу поступово зростає (44,56% у 2020 р., 60,42% у 2021 р. та 61,44% у 2022 р.). За результатами аналізу фінансового стану ТОВ НВФ «Адвісмаш» можна зробити наступні висновки: фінансовий стан підприємства є задовільним, фінансова стійкість підприємства є достатньою. У найближчій перспективі підприємство здатне забезпечити стабільну діяльність та виконання своїх зобов'язань.

Значне скорочення грошових коштів може негативно вплинути на фінансову стійкість підприємства в наступних аспектах:

а) Спроможність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання перед контрагентами. У разі скорочення грошових коштів підприємство може не мати можливості своєчасно оплатити постачальників, виконавців робіт, послуг, а також інші рахунки. Це може призвести до погіршення платоспроможності підприємства та, як наслідок, до його неплатоспроможності.

б) Спроможність підприємства здійснювати інвестиційну діяльність. Для розвитку підприємства необхідно інвестувати в нові виробничі потужності, обладнання, технології. У разі скорочення грошових коштів підприємство може не мати можливості здійснювати інвестиції, що може призвести до його відставання від конкурентів та втрати конкурентоспроможності.

в) Спроможність підприємства задовольняти потреби своїх працівників. У разі скорочення грошових коштів підприємство може не мати можливості своєчасно виплачувати заробітну плату своїм працівникам, а також здійснювати інші соціальні виплати. Це може призвести до зниження мотивації працівників, їхнього задоволеності роботою та, як наслідок, до зниження продуктивності праці.

Динаміка показників у Звіті про фінансові результати (наприклад, прибуток, обороти, витрати тощо) є важливим індикатором фінансового стану підприємства. Управління фінансовою стійкістю підприємства передбачає здатність підприємства ефективно використовувати свої фінансові ресурси для досягнення своїх цілей та забезпечення стійкості в умовах змінних зовнішніх чинників. Ось як динаміка показників у Звіті про фінансові результати пов'язана з управлінням фінансовою стійкістю підприємства:

1. Прибутковість: зростання прибутку може свідчити про успішність управління бізнесом і ефективне використання ресурсів. Однак, важливо також аналізувати витрати та їх структуру, щоб переконатися, що підприємство ефективно використовує свої ресурси.

2. Оборотність активів: зростання оборотності активів може свідчити про те, що підприємство ефективно використовує свої активи для генерації доходу.

Це може вказувати на ефективне управління запасами, оборотними коштами тощо.

3. Фінансова стабільність: зменшення витрат, оптимізація фінансових процесів, зниження фінансових ризиків допомагають підприємству зберігати стійкість в умовах змін. Це може включати контроль над фінансовими зобов'язаннями та забезпеченням необхідного рівня ліквідності.

4. Здатність до інвестування: звіт про фінансові результати також може відображати можливості підприємства для інвестування в розвиток бізнесу. Це важливо для збереження конкурентоспроможності та розвитку компанії в майбутньому.

Загалом, аналіз динаміки показників у Звіті про фінансові результати допомагає керівництву підприємства зрозуміти ефективність їхніх стратегій та приймати рішення для забезпечення фінансової стійкості і успішності компанії.

У табл. 2.2 наведена динаміка показників Звіту про фінансові результати ТОВ НВФ «Адвісмаш».

Таблиця 2.2. Динаміка показників Звіту про фінансові результати ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр., тис. грн

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2018 рр.	
	2018	2019	2020	2021	2022	Тис. грн	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	12743,3	20 483,10	28 683,20	25597,5	26096,3	13353	104,784
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	9983,99	18 463,30	22 772,60	21169,1	22182,2	12198,2	122,178
Валовий прибуток	2759,35	2019,8	5910,6	4428,4	3914,1	1154,75	41,8486
Інші операційні доходи	850,6	3669,9	518,2	7398,7	1668	817,4	96,0969
Інші операційні витрати	1912,5	4942,7	5 719,40	5666,9	4250	2337,5	122,222

Продовження таблиці 2.1

Показники	Роки					Відхилення 2022 до 2018 рр.	
	2018	2019	2020	2021	2022	Тис. грн	%
Фінансові результати операційної діяльності від	1697,45	747	709,4	6160,2	1332,1	-365,35	-21,523
Інші доходи	410,59	77,4	235,4	999,3	690,2	279,61	68,0996
Інші витрати	1305,42	1 051,50	922,1	6032,6	678,7	-626,72	-48,009
Фінансові результати звичайної діяльності до оподаткування від	802,62	72,9	22,70	1126,9	1343,6	540,98	67,4018
Податок на прибуток	144,5	13,1	4,1	202,8	241,8	97,3284	67,3685
Чистий прибуток	658,15	59,8	18,61	924,1	1101,8	443,652	67,4091

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Упродовж 2020-2022 рр. відбулося збільшення валового прибутку в ТОВ НВФ «Адвісмаш» на 1894,3 тис. грн або на 93,79% за рахунок зростання чистого доходу від реалізації продукції підприємства на 5613,2 тис. грн або на 27,4%. Але собівартість реалізованої продукції ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр. зросла на 3718,9 тис. грн або на 20,14%.

Інші операційні доходи в ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр. зменшилися на 2301,9 тис. грн або на 57,98%, інші операційні витрати скоротилися на 692,7 тис. грн або на 14,01%.

На основі аналізу показників Звіту про фінансові результати ТОВ НВФ «Адвісмаш» за період з 2018 по 2022 рік можна побачити, що чистий дохід зріс на 104,78% з 2018 до 2022 року, досягнувши значення у 26096,3 тис. грн. Позитивна динаміка свідчить про ефективність стратегій управління реалізацією продукції та розвитку бізнесу.

Собівартість також зросла, але в меншому темпі, досягаючи 22182,2 тис. грн у 2022 році. Збільшення собівартості на 122,18% свідчить про можливу потребу в оптимізації виробничих процесів.

Валовий прибуток показав зростання на 41,85% за аналізований період. Оптимізація виробничих витрат та підвищення ефективності виробництва можуть бути факторами покращення валового прибутку.

Фінансові результати від операційної діяльності виявилися від'ємними у 2022 році, зі значенням -365,35 тис. грн. Це може бути наслідком зростання операційних витрат та інших факторів, що впливають на фінансові результати.

Чистий прибуток відзначився ростом на 67,41%, досягнувши 1101,8 тис. грн у 2022 році. Збереження стійкого позитивного темпу розвитку вказує на успішне управління фінансовою діяльністю підприємства.

Загалом, ТОВ НВФ «Адвісмаш» виявляє позитивну динаміку у сфері фінансових результатів, проте важливо продовжувати моніторити та оптимізувати виробничі та фінансові процеси для забезпечення стійкого розвитку. Однак, необхідно звернути увагу на наступні фактори, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства в майбутньому:

- Значне скорочення грошових коштів, що може призвести до труднощів з розрахунками з контрагентами та виконанням зобов'язань.
- Зростання собівартості виробництва продукції, що може призвести до зниження рентабельності підприємства.
- Зниження попиту на продукцію підприємства, що може призвести до зменшення обсягів продажів та фінансових результатів.

Оцінка показників фінансової стійкості підприємства проводиться шляхом порівняння їхніх фактичних значень з нормативними значеннями, або зі значеннями за попередні періоди. У разі якщо фактичні значення показників нижчі за нормативні або за значеннями за попередні періоди, це може свідчити про погіршення фінансового стану підприємства. Оцінка показників ліквідності ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. наведена в табл. 2.4.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності показує, що у підприємства були значні коливання в рівні грошових коштів у порівнянні з поточними зобов'язаннями протягом років. Особливо відзначається велике падіння цього коефіцієнта у 2022 році порівняно з 2020 роком.

Значення коефіцієнта проміжної ліквідності також показує непостійність та погіршення ліквідності протягом років. Значення цього коефіцієнта в 2022 році виявилось нижчим ніж у 2020 році, що може свідчити про проблеми з операційною ліквідністю підприємства.

Таблиця 2.4. Оцінка ліквідності ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Показники	Формули для розрахунку	2018	2019	2020	2021	2022	2022 / 2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,0007	0,09	1,012	0,046	0,073	-0,939
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	2,309	2,189	1,244	0,508	0,487	-0,757
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	4,736	6,252	3,598	2,329	2,791	-0,807
Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	10718,78	-587,5	15063,5	11270,7	12332,2	-2731,3

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Загальний коефіцієнт ліквідності також показав погіршення у 2022 році порівняно з 2020 роком, що може вказувати на складнощі у здійсненні операційних платежів та забезпеченні поточних зобов'язань.

Значення власного оборотного капіталу також демонструє негативну динаміку у 2022 році порівняно з 2020 роком. Це може свідчити про те, що підприємство зменшило свою здатність до самостійного фінансування поточних операцій.

Загалом, на основі наданих даних можна зробити висновок, що ліквідність ТОВ НВФ «Адвісмаш» погіршилася протягом розглянутого періоду, особливо виділяється погіршення в 2022 році. Це може вимагати уваги та

розгляду додаткових стратегій для відновлення фінансової стійкості підприємства.

У 2020 році коефіцієнт абсолютної ліквідності ТОВ НВФ «Адвісмаш» становив 1,012, що відповідає нормативному значенню. У 2021 році коефіцієнт зріс до 0,046, а в 2022 році знизився до 0,073. Таке зниження свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства в частині здатності своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів і грошових активів, які можуть бути швидко перетворені в гроші.

У 2020 році коефіцієнт проміжної ліквідності підприємства становив 1,244, що також відповідає нормативному значенню. У 2021 році коефіцієнт знизився до 0,508, а в 2022 році - до 0,487. Таке зниження свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства в частині здатності своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів, крім товарно-матеріальних запасів.

У 2020 році коефіцієнт загальної ліквідності підприємства становив 3,598, що свідчить про високий рівень фінансової стійкості. У 2021 році коефіцієнт знизився до 2,329, а в 2022 році - до 2,791. Таке зниження також свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства, але не так критично, як у випадку з коефіцієнтами абсолютної та проміжної ліквідності.

У 2020 році власний оборотний капітал підприємства становив 15063,5 тис. грн, що перевищує поточні зобов'язання на 13899,5 тис. грн. Це свідчить про достатню фінансову стійкість підприємства в частині здатності своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок власних коштів. У 2021 році власний оборотний капітал зменшився до 11270,7 тис. грн, а в 2022 році - до 12332,2 тис. грн. Таке зменшення також свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства, але не так критично,

За результатами оцінки показників фінансової стійкості ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. фінансова стійкість підприємства в цілому погіршилася в 2021-2022 рр. Найсуттєвіше погіршення спостерігається в частині здатності підприємства своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання

за рахунок грошових коштів і грошових активів, які можуть бути швидко перетворені в гроші. Власний оборотний капітал підприємства також зменшився в 2021-2022 рр., але не так суттєво, як коефіцієнти ліквідності.

Важливим фактором, що негативно впливає на фінансову стійкість підприємства, є значне скорочення грошових коштів. У разі подальшого скорочення грошових коштів підприємство може зіткнутися з труднощами у виконанні своїх поточних зобов'язань. Для покращення фінансової стійкості підприємству необхідно вжити заходів щодо збільшення грошових коштів, наприклад, шляхом збільшення обсягів реалізації продукції, зниження витрат або залучення додаткових фінансових ресурсів.

Оцінка показників фінансової стійкості ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. наведена в табл. 2.5.

Таблиця 2.5. Оцінка фінансової стійкості ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Показники	Формули для розрахунку	2018	2019	2020	2021	2022	2022 / 2018
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал / Активи	0,802	0,216	0,225	0,258	0,329	-0,473
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	1,248	4,632	4,448	3,877	3,04	1,792
Коефіцієнт заборгованості	Позикові кошти / Активи	0,198	0,784	0,775	0,716	0,671	0,473
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	Довгострокові кредити / Капіталізація	1,076	5,285	0,711	0,582	0,54	-0,536
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	Довгострокові кредити / Власний капітал	0,021	3,066	2,466	1,534	1,172	1,151
Відношення заборгованості до власного капіталу	Позичені кошти / Власний капітал	0,248	3,632	3,448	2,776	2,04	1,792

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Значення коефіцієнта фінансової незалежності зросло протягом 2018-2022 років, що свідчить про збільшення самостійності підприємства у фінансових питаннях. Коефіцієнт фінансової залежності, незважаючи на певні коливання, в цілому зменшувався з часом, що вказує на зменшення використання зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнта заборгованості також демонструє зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування протягом років.

Позитивний тренд у зростанні коефіцієнта фінансової незалежності з 2018 року (0,802) до 2022 року (0,329). Однак, значення залишається відносно низьким, що вказує на потребу вдосконалення власних фінансових ресурсів.

Значення коефіцієнта фінансової залежності зменшилося з 1,248 (2018 рік) до 3,04 (2022 рік). Це свідчить про зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування та певне поліпшення фінансової самостійності.

Стабільність коефіцієнта заборгованості на рівні 0,671 (2022 рік) вказує на збереження певного рівня боргового забезпечення. Однак, слід уважно моніторити тенденції та уникати різкого збільшення заборгованості.

Зниження відношення довгострокових кредитів до капіталізації з 1,076 (2018 рік) до 0,54 (2022 рік) свідчить про тенденцію до зменшення боргового навантаження та залежності від довгострокового боргу.

Значуще зниження відношення довгострокових кредитів до власного капіталу з 3,066 (2019 рік) до 1,172 (2022 рік) вказує на стратегію зменшення використання довгострокового боргу.

Поступовий спад відношення заборгованості до власного капіталу (від 3,632 в 2019 році до 2,04 в 2022 році) підтверджує здатність підприємства зменшувати фінансовий ризик і забезпечувати стійкість капіталу.

Підприємство виявило позитивні зміни у фінансовій структурі з 2018 по 2022 рік, що свідчить про стабілізацію та удосконалення фінансової стійкості. Проте, важливо продовжувати моніторити показники та вживати заходів для підтримання трендів у напрямку покращення фінансового здоров'я підприємства.

При цьому у 2020 році коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) ТОВ НВФ «Адвісмаш» становив 0,225, що відповідає нормативному значенню. У 2021 році коефіцієнт зріс до 0,258, а в 2022 році знизився до 0,329. Таке зростання свідчить про підвищення фінансової стійкості підприємства в частині здатності виконувати свої зобов'язання за рахунок власних коштів.

У 2020 році коефіцієнт фінансової залежності підприємства становив 4,448, що свідчить про відносно високу залежність підприємства від позикових коштів. У 2021 році коефіцієнт зріс до 3,877, а в 2022 році знизився до 3,04. Таке зниження свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від позикових коштів.

У 2020 році коефіцієнт заборгованості підприємства становив 0,775, що також свідчить про відносно високу залежність підприємства від позикових коштів. У 2021 році коефіцієнт зріс до 0,716, а в 2022 році знизився до 0,671. Таке зниження свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від позикових коштів.

У 2020 році відношення довгострокових кредитів до капіталізації підприємства становило 0,711, що також свідчить про відносно високу залежність підприємства від позикових коштів. У 2021 році коефіцієнт зріс до 0,582, а в 2022 році знизився до 0,54. Таке зниження свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від позикових коштів.

У 2020 році відношення довгострокових кредитів до власного капіталу підприємства становило 2,466, що свідчить про відносно високу залежність підприємства від позикових коштів. У 2021 році коефіцієнт зріс до 1,534, а в 2022 році знизився до 1,172. Таке зниження свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від позикових коштів.

У 2020 році відношення заборгованості до власного капіталу підприємства становило 3,448, що також свідчить про відносно високу залежність підприємства від позикових коштів. У 2021 році коефіцієнт зріс до 2,776, а в 2022 році знизився до 2,04. Таке зниження свідчить про зниження фінансової залежності підприємства від позикових коштів.

На основі проведеного аналізу показників фінансової стійкості ТОВ НВФ «Адвісмаш» за період з 2018 по 2022 роки можна зробити кілька ключових висновків:

а) Суттєва частина активів є оборотними, що може вказувати на високий рівень ліквідності, але може також свідчити про можливі труднощі у виробництві чи реалізації необоротних активів.

б) Зниження частки необоротних активів в 2019 році може бути пов'язане з їх реалізацією чи переоцінкою.

в) Загальна динаміка власного капіталу свідчить про його поступове зменшення. Це може бути пов'язано з рядом факторів, включаючи збитки чи виплати дивідендів.

г) Збільшення довгострокових зобов'язань та зменшення кредиторської заборгованості може вказувати на зміни у стратегії фінансового управління.

д) Збільшення чистого доходу від реалізації продукції свідчить про позитивний тренд у генерації прибутку.

е) Інші операційні доходи значно зросли в 2021 році, що може бути результатом різноманітних операцій чи угод.

ж) Фінансовий результат від операційної діяльності суттєво зменшився в 2022 році, що може свідчити про фінансові труднощі.

з) Важливим аспектом є аналіз типу фінансової стійкості. Згідно з наданими даними, компанія проявляла ознаки нестійкості у 2019, 2021 і 2022 роках, зокрема в області оборотного капіталу та джерел формування запасів і витрат.

В цілому, результати аналізу свідчать про необхідність уважнішого фінансового управління та вивчення конкретних факторів, що впливають на стан підприємства для забезпечення стійкості та сталого розвитку в майбутньому.

2.2. Оцінка системи управління фінансовою стійкістю

Основною ціллю управління фінансовою стійкістю ТОВ НВФ «Адвісмаш» є забезпечення його фінансової безпеки та стабільності у довгостроковій перспективі, в межах прийнятного рівня ризику. Забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства включає в себе формування оптимальної та гнучкої структури капіталу, постійне підтримання платоспроможності та ліквідності, балансування грошових потоків, вільне маневрування грошовими коштами, забезпечення оптимальної структури активів та кредитоспроможності, а також постійне стабільне перевищення доходів над витратами.

На рисунку 2.7 наведена процес управління фінансовою стійкістю ТЗОВ НВФ «Адвісмаш».

На ТЗОВ НВМ «Адвісмаш» функції, які відображені на рис. 2.7. виконують наступні структурні підрозділи:

- служба технічного забезпечення;
- відділ контролінгу (фінансово-економічна служба);
- бухгалтерська служба;
- юридичний відділ;
- відділ інформаційних технологій.

Для оцінки ефективності системи управління фінансовою стійкістю ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» визначимо тип фінансової стійкості підприємства. Співвідношенням запасів і витрат та джерел їх фінансування дає можливість визначити тип фінансової стійкості.

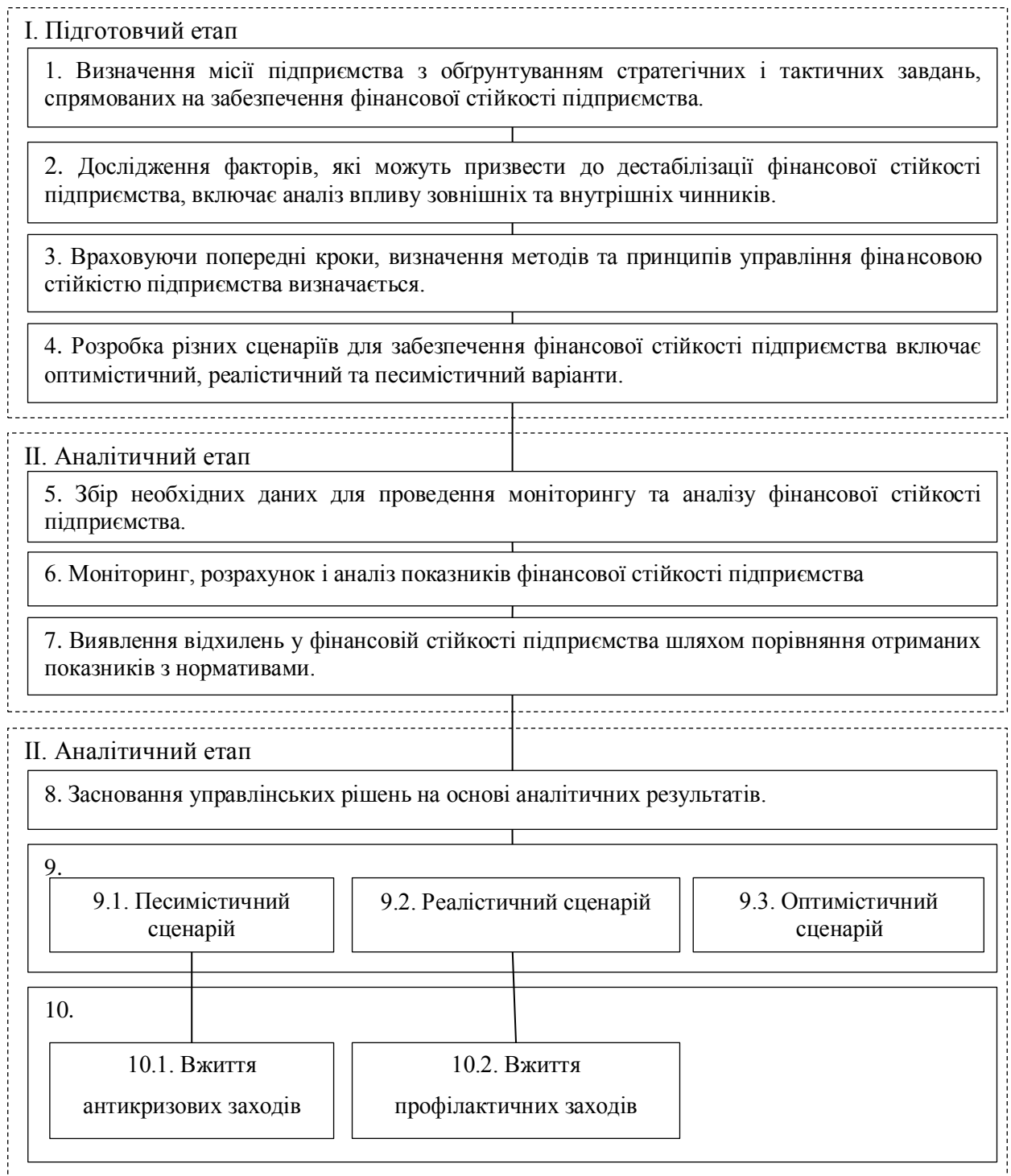

Рисунок 2.7 – Процес управління фінансовою стійкістю ТЗОВ НВФ
«Адвісмаш»

Примітка: складено автором

При визначенні типу фінансової стійкості до запасів і витрат (ЗВ) відносять такі показники, як:

- виробничі запаси (ВЗ),

- готову продукцію (ГП),
- незавершене виробництво (НЗВ),
- товари (Т),
- поточні біологічні активи (ПБА),
- витрати майбутніх періодів (ВМП).

$$ЗВ = ВЗ + ГП + НЗВ + Т + ПБА + ВМП \quad (2.1)$$

Вихідні дані для визначення типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020-2022 рр. наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3. Вихідні дані для визначення типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Показники	2018	2019	2020	2021	2022
Запаси і витрати (ЗВ)	7287,48	14396,90	13653,5	15442,8	15865,5
Наявність власного оборотного капіталу (Нв)	10718,8	-587,5	504,3	105,8	3039,5
Наявність довгострокових джерел формування запасів і витрат (Нд)	13659,3	5672,70	15067,1	9273,4	9924,4
Загальна величина джерел формування запасів і витрат (Нз)	13659,3	5672,70	15067,1	9273,4	9924,4
Надлишок (+) чи дефіцит (-) власного оборотного капіталу (Δ Нв)	6371,78	-8724,20	1413,60	-6169,40	-5941,10
Надлишок (+) чи дефіцит (-) власних і довгострокових джерел формування запасів і витрат (Δ Нд)	6371,78	-8724,20	1413,60	-6169,40	-5941,10
Надлишок (+) чи дефіцит (-) загальної величини джерел формування запасів і витрат (Δ Нз)	2940,5	6260,2	14562,8	9167,6	6884,9

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Наглядно динаміка зміни показників необхідних для визначення типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. наведена на рисунку 2.6.

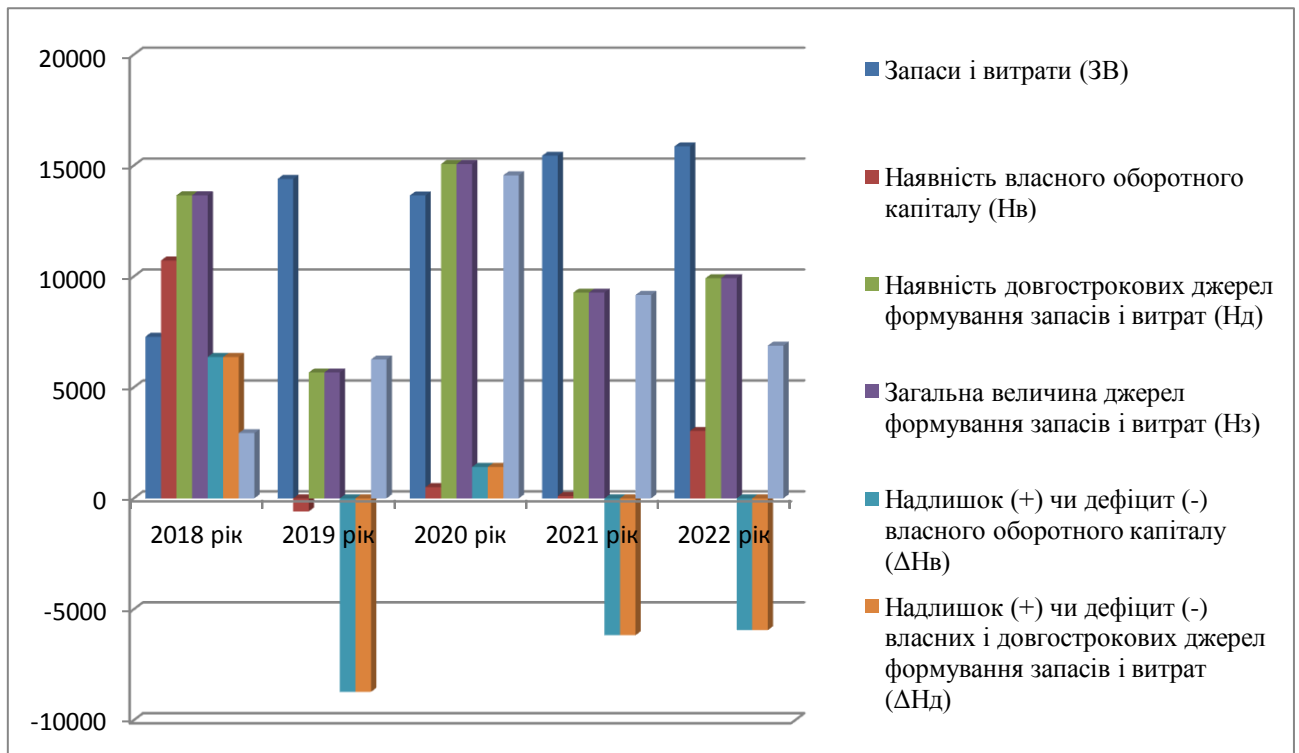

Рисунок 2.6 – Показники типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Примітка: складено автором

У період з 2018 по 2022 рік ТОВ НВФ «Адвісмаш» демонструє динаміку показників фінансової стійкості, яка може вказувати на різноманітні аспекти його фінансового управління та здатності адаптуватися до змін у середовищі. Значення показника «Запаси і витрати» зросло з 7287,48 тис. грн у 2018 році до 15865,5 тис. грн у 2022 році, що свідчить про збільшення обсягів запасів і витрат протягом цього періоду. Від'ємне значення у 2019 році та невеликий позитивний показник у 2022 році показника «Наявність власного оборотного капіталу» вказують на потребу в зовнішньому фінансуванні для забезпечення оборотних коштів. Значення показника «Наявність довгострокових джерел формування запасів і витрат» коливаються протягом років, зростаючи у 2019 та 2020 роках, а потім зменшуючись у 2021 та 2022 роках. Суттєвий дефіцит власного оборотного капіталу у 2019 та 2021 роках вказує на складнощі у забезпеченні оборотних коштів з власних джерел. Значення показника «Надлишку чи дефіциту власних і довгострокових джерел формування запасів і

витрат» за період з 2018 року по 2022 рік також коливаються, проте виявляється дефіцит у 2019 та 2021 роках. Надлишок чи дефіцит загальної величини джерел формування запасів і витрат (ΔH_z) демонстрував дефіцит у 2019 та 2021 роках.

Загалом, розглянуті показники свідчать про тенденцію до недостатнього власного фінансування оборотних активів, що може стати викликом для стійкості підприємства в майбутньому. Тому, важливо вживати заходів для забезпечення більш ефективного фінансового управління та збалансованого розподілу ресурсів.

Визначення типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр. проведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3. Визначення типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Рік	Тип фінансової стійкості
2018	Збалансована
2019	Нестійка (проблеми з оборотним капіталом)
2020	Збалансована
2021	Нестійка (проблеми з оборотним капіталом та довгостроковими джерелами)
2022	Нестійка (продовження проблем з оборотним капіталом та довгостроковими джерелами)

Примітка: складено автором

В залежності від типу фінансової стійкості у певному році, можна зробити висновки щодо ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства:

1. Ймовірно, в 2018 році підприємство успішно управляло своїми фінансами, зберігаючи баланс між активами та пасивами. Можливо, були реалізовані ефективні стратегії управління оборотним та довгостроковим капіталом.

2. У 2019 році виникли проблеми з оборотним капіталом. Це може свідчити про недостатню увагу до управління оборотними активами, можливо, підприємство зіткнулося з проблемами в управлінні запасами або в реалізації кредитних політик.

3. У 2020 році підприємство змогло вирішити проблеми з оборотним капіталом та відновити збалансований стан. Це може бути результатом впровадження ефективних стратегій управління фінансами та корекції попередніх помилок.

4. Продовження проблем з оборотним капіталом та довгостроковими джерелами у 2021 році може вказувати на неефективне управління фінансами компанії. Були недостатні зусилля з управління кредитами або неефективне використання довгострокових джерел фінансування.

5. Підтвердження проблем, що виникли в попередньому році, може свідчити про те, що підприємство не змогло вирішити свої фінансові проблеми у 2022 році та продовжує стикатися з ними. Це може вказувати на необхідність серйозної переоцінки стратегій управління фінансами та прийняття рішень для виправлення ситуації.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ

ТЗОВ НВФ «АДВІСМАШ»

3.1. Напрями підвищення фінансової стійкості підприємства та прогноз їх результативності

В сучасних умовах підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств можливо переважно через внутрішні фактори, які враховують орієнтацію на споживача. Треба враховувати, що фактори внутрішнього середовища в певній мірі залежать від зовнішніх впливів. Таким чином, ефективність використання ресурсного потенціалу підприємств визначається різноманітними факторами, і для її підвищення важливо враховувати їх вплив та взаємозв'язок, що є ключем до забезпечення конкурентоспроможності та результативності діяльності підприємств [2].

На ТОВ НВФ «Адвісماش» відсутній механізм систематичної діагностики економічної безпеки, що вимагає негайного уваги та корекції. Необхідність розробки та впровадження комплексної маркетингової стратегії ТОВ НВФ «Адвісماش» обумовлена потребою в забезпеченні сталого розвитку на сервісному ринку. Це включатиме розширення операційної діяльності, привертання нових клієнтів та підвищення лояльності існуючої аудиторії. У результаті, ці заходи не лише зміцнять фінансові позиції підприємства, але й створять стратегічні резерви для подальшого розвитку.

Запровадження систематичної політики управління дебіторською та кредиторською заборгованістю стає ключовим кроком для ефективного контролю обсягів дебіторської заборгованості та налагодження позитивних відносин як із клієнтами, так і із постачальниками. Високий рівень рентабельності власного капіталу свідчить про доцільність подальших інвестицій у діяльність підприємства, зміцнюючи його поточну ринкову позицію.

Необхідно не лише реагувати на існуючі фінансові труднощі, але й впроваджувати систему превентивного контролю фінансових ризиків, що сприятиме досягненню більш стабільного фінансового стану. Наразі доля власного капіталу є невеликою, що понижує рівень довіри союзників у наданні фінансових ресурсів, оскільки їхні інтереси залишаються недостатньо захищеними. Таким чином, важливо працювати над збільшенням обсягу власного капіталу для підвищення довіри та фінансової стійкості підприємства [15].

За результатами аналізу, проведеного у другому розділі роботи, сформулюємо перелік рекомендацій щодо удосконалення управління ресурсним потенціалом (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. Механізм удосконалення управління ресурсним потенціалом на підприємстві ТОВ НВФ «Адвісмаш»

Ресурси підприємства		Шляхи удосконалення
інноваційні ресурси:	модернізація організаційної структури	а) удосконалення організаційно-технологічної структури шляхом реорганізації фінансового відділу.
фінансові:	фінансовий потенціал	а) удосконалення фінансової політики підприємства; б) удосконалення використання активів та ресурсів підприємства;
виробничі ресурси:	матеріальний потенціал: трудоий потенціал:	а) удосконалення виробничого процесу шляхом збільшення спектру послуг; - удосконалення управління кар'єрним зростанням співробітників підприємства; б) удосконалення корпоративної культури підприємства.
інформаційні ресурси:	маркетинговий потенціал	а) удосконалення комунікації із зовнішнім середовищем шляхом створення сайту, активного використання соціальних мереж, створення автоматизованої системи збирання інформації (за допомогою методів організації зворотного зв'язку) б) моніторинг інформаційних ризиків

Примітка: складено автором

Представимо детальний опис механізму для покращення складових ресурсного потенціалу підприємства:

а) Однією з ключових складових ресурсного потенціалу є інноваційні ресурси, які мають потенціал сприяти інноваційній діяльності. Серед таких ресурсів, що вимагають удосконалення на підприємстві, варто відзначити модернізацію організаційної структури.

Пропонується провести реорганізацію, розділивши фінансовий відділ на три взаємопов'язаних сегменти. Існуюча виробничо-технологічна структура підприємства виявляється недостатньо ефективною та характеризується відсутністю чітко визначеної відповідальності між відділами, що ускладнює розв'язання внутрішніх проблем та сповільнює реалізацію кадрового потенціалу підприємства.

Тож доцільним буде організація:

1) Відділ планування здійснює планування витрат на місяць, отримуючи інформацію від різних підрозділів, таких як юридичний відділ щодо майбутніх судових витрат і витрат на нотаріусів, від головного спеціаліста щодо витрат на матеріали, обладнання та транспорт, від керівника відділу продажів щодо витрат на рекламу і PR, від відділу бухгалтерії щодо майбутніх витрат на фонд оплати праці, податки і збори, та від генерального директора щодо представницьких витрат. Ця інформація консолідується в реєстри та передається до відділу поточних розрахунків.

Відділ поточних розрахунків отримує консолідовану інформацію від відділу планування та аналізує її. Зведений план на місяць розбивається по окремих реєстрах на кожен день: реєстр А (податки, ФОП), реєстр Б (матеріали, електроенергія, транспортні, юридичні та представницькі витрати, відрядження і витрати на PR) і реєстр В (інвестиційний бюджет, на купівлю нового обладнання та запчастин, БМР, купівлю НМА). Відповідальність за реєстр А лежить на відділі бухгалтерії, який подає цей реєстр в оплату відразу після узгодження фінансового директора. Реєстр Б і В аналізується для кожного контрагента.

2) Відділ управління заборгованістю отримує інформацію про прострочену заборгованість від відділу поточних розрахунків і аналізує її. Спільно з юристами готує листи претензії, листи про взаємозалік зустрічних вимог у разі складнощів у фінансовому положенні контрагента, листи про оплату через третю особу або позовні заяви в суд [34].

Також відділ пропонує удосконалення фінансових ресурсів, зокрема, шляхом реорганізації кредиторської заборгованості. Рекомендується розробити кредитну політику як механізм управління дебіторською заборгованістю, що формується підприємством при наданні комерційного (товарного) або споживчого кредиту. Ключовою частиною в розробці кредитної політики є оцінка кредитного ризику при укладенні угоди та оцінка кредитоспроможності потенційного або існуючого дебітора.

Для оцінки платоспроможності важливо створити скориговані матриці для кожного контрагента. Розглянемо ключові складові для розроблення стратегії управління кредиторською заборгованістю, яка також повинна бути врахована в обліковій політиці підприємства. В стратегії управління кредиторською заборгованістю для ТОВ НВФ «Адвісмаш» слід визначити:

- а) яка частина цільової структури капіталу призначена для кредиторської заборгованості;
- б) які показники слід використовувати для її контролю;
- в) як розраховувати граничне значення кредиторської заборгованості;
- г) коли nereкомендовано приймати відстрочку від постачальника;
- д) як скласти бюджет для заборгованості;
- е) в якому порядку розпоряджатися гашенням боргів;
- ж) кого призначити відповідальним за кредиторську заборгованість.

Розглянемо кожен аспект стратегії детальніше. Підхід до фінансування залежить від особливостей галузі, стадії розвитку підприємства і стратегічних цілей. У випадку ТОВ НВФ «Адвісмаш» використання кредиторської заборгованості дозволяє покрити до половини змінної частини оборотного капіталу, але існують інші можливості.

Визначити ключові показники для ефективного контролю над кредиторською заборгованістю та встановити для них цілі. Мінімально необхідні показники для ТОВ НВФ «Адвісмаш» включають:

- а) час обертання кредиторської заборгованості;
- б) час обертання дебіторської заборгованості;
- в) відсоток кредиторської заборгованості в оборотному капіталі;
- г) коефіцієнти поточної та миттєвої ліквідності.

Розрахувати граничну кредиторську заборгованість.

Максимальний рівень кредиторської заборгованості не повинен перевищувати зазначений цільовий відсоток у структурі оборотного капіталу підприємства. У випадку невідповідності цього умовам, слід зменшити допустимий обсяг заборгованості до такого рівня, щоб він відповідав встановленому цільовому показнику. Також підприємству треба слідкувати за двома критеріями:

- а) кредиторська заборгованість в межах, встановлених вимогами до структури капіталу і нормативам фінансової стійкості;
- б) показники ділової активності та ліквідності.

Для ефективного управління кредиторською заборгованістю важливо щомісяця відслідковувати показники і, у випадку виявлення негативних відхилень, зменшувати рівень кредиторської заборгованості, забезпечуючи відповідність обох критеріїв. Управління кредиторською заборгованістю передбачає:

- а) визначення оптимальної структури боргу;
- б) аналіз оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- в) моніторинг строків погашення кредитів та аналіз співвідношення видів зобов'язань;
- г) коригування комерційних умов договорів з дебіторами та кредиторами;
- д) проведення інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованості.

Викладені вище принципи відображають основні кроки управління кредиторською заборгованістю, які застосовуються на практиці у підприємств з різною спеціалізацією. Крім того, важливо оцінити необхідність кредиторської заборгованості. Підприємство може надавати знижки за дострокову оплату.

Припустимо, покупцям будуть надані такі знижки в залежності від внесеної передплати:

1) якщо покупець відразу вносить 10% передоплати від загальної суми, то отримує знижку у розмірі 1,5%;

2) якщо покупець відразу вносить 30% передоплати від загальної суми, то отримує знижку у розмірі 3%.

У таблиці 3.2 представлені основні показники, на яких позначиться запровадження такої політики управління розрахунками.

Таблиця 3.2. Аналіз дебіторської заборгованості з урахуванням пропонованої політики управління розрахунками

Показник	2022	3 урахуванням знижки	Відхилення, +/-
А. Надається знижка 1,5% за передоплатою 0,10%			
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	2522	22699	20177
Період погашення дебіторської заборгованості днів	40	31	9
Коефіцієнт оборотності ДЗ	9,1	12	3,1
Економічний ефект, тис. грн. - -3474,98 -			
Б. Надається знижка 3% за передоплатою 30%			
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	25221	17655	-7566
Коефіцієнт оборотності ДЗ	9,1	14,4	5,3
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	40	25	15
Економічний ефект, тис. грн.		-10851	

Примітка: складено автором

У результаті аналізу дебіторської заборгованості за двома різними умовами надання знижок можна зробити наступні висновки:

З урахуванням знижки 1,5% за передоплатою 10%, дебіторська заборгованість складає 22699 тис. грн., період погашення скорочується на 9

днів до 31 дня, а коефіцієнт оборотності збільшується на 3,1. Економічний ефект цієї моделі становить -3474,98 тис. грн.

З урахуванням знижки 3% за передплатою 30%, дебіторська заборгованість зменшується до 17655 тис. грн., період погашення скорочується на 15 днів до 25 днів, а коефіцієнт оборотності збільшується на 5,3. Однак економічний ефект в цьому випадку становить -10851 тис. грн.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості після застосування політики управління розрахунками наведено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3. Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості з урахуванням пропонованої політики управління розрахунками

Показник	Кредиторська заборгованість	Дебіторська заборгованість після застосування політики управління розрахунками	Результат порівняння
Залишки наприкінці періоду, тис. грн.	9 297,30	17638,1	8340,8
Період обороту, днями	16	31	15
Оборотність, в оборотах	22	12	11
Коефіцієнт співвідношення	КЗ/ДЗ = 0,6		

Примітка: складено автором

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості після застосування політики управління розрахунками надає важливі висновки:

а) Залишки наприкінці періоду вказують на те, що дебіторська заборгованість після застосування політики управління розрахунками зросла значно більше, ніж кредиторська заборгованість, збільшившись на 8340,8 тис. грн.

б) Період обороту демонструє, що застосування політики управління розрахунками призвело до збільшення часу обороту дебіторської заборгованості на 15 днів порівняно з кредиторською.

в) Оборотність вказує на кількість оборотів за період. Тут відзначається, що кредиторська заборгованість має більшу оборотність (22),

ніж дебіторська заборгованість після застосування політики управління розрахунками (12). Це може свідчити про більш ефективне управління зобов'язаннями підприємства.

г) Коефіцієнт співвідношення (КЗ/Д) вказує на те, що обсяг кредиторської заборгованості в 0,6 раза перевищує обсяг дебіторської заборгованості після застосування політики управління розрахунками.

Отже, в результаті застосування пропонованої політики управління розрахунками дебіторська заборгованість зросла і має меншу оборотність порівняно з кредиторською заборгованістю. Управління цими зобов'язаннями важливо для підтримання фінансової стійкості та ефективності підприємства.

За результатами аналізу таблиці 3.3 можна зробити висновок, що впровадження політики управління розрахунками призведе до зменшення перевищення обсягу дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською, що позитивно вплине на фінансовий стан підприємства. Відношення кредиторської заборгованості до дебіторської складе 0,6, що означає, що на кожен гривню дебіторської заборгованості припадає 60 копійок кредиторської заборгованості. Таким чином, застосування політики управління розрахунками видається обґрунтованим та оптимальним.

Наступний крок полягає у формуванні бюджету кредиторської заборгованості та встановленні пріоритетів. Для забезпечення того, щоб погашення боргів не стало несподіванкою для ТОВ НВФ «Адвісмаш», необхідно розробити бюджет кредиторської заборгованості, що є ключем до раціонального управління нею. Особи, відповідальні за його ведення, визначатимуться у політиці управління кредиторською заборгованістю, яка буде сформульована після впровадження першого заходу.

Після цього важливим етапом є класифікація кредиторів за їхньою важливістю та визначенням порядку погашення боргів перед ними відповідно до їхнього рангу. Високий пріоритет надається основним постачальникам, які є незамінними, а також тим, хто може вивести справу до суду та подати заяву про банкрутство. У випадку, якщо постачальники виявляють розуміння та терпіння

відносно невеликих затримок, які не негативно впливають на взаємини, їм призначається менший рейтинг [34].

Для покращення фінансової стійкості підприємству необхідно взяти заходів щодо: збільшення обсягів власного капіталу, що можна зробити шляхом збільшення статутного капіталу, нерозподіленого прибутку, резервного капіталу тощо; зменшення обсягів поточних зобов'язань, що можна зробити шляхом оптимізації оборотних активів, зменшення обсягів виробництва і реалізації продукції, підвищення ефективності управління витратами тощо. Заходи щодо збільшення обсягів власного капіталу ТОВ НВФ «Адвісмаш»:

– Збільшення статутного капіталу шляхом додаткової емісії акцій або внеску вкладів засновниками. Цей захід є досить ефективним, оскільки дозволяє залучити додаткові кошти без необхідності повернення кредитів. Однак, він може бути реалізований лише за наявності у підприємства достатньої кількості засновників або потенційних інвесторів.

– Формування нерозподіленого прибутку. Цей захід є більш тривалим, оскільки передбачає, що підприємство буде отримувати чистий прибуток і не буде його виплачувати у вигляді дивідендів. Однак, він є більш надійним, оскільки не залежить від зовнішніх факторів.

– Формування резервного капіталу. Цей захід є також ефективним, оскільки дозволяє підприємству накопичити резервні кошти, які можна використовувати для покриття непередбачених витрат.

Заходи щодо зменшення обсягів поточних зобов'язань ТОВ НВФ «Адвісмаш»:

– Оптимізація оборотних активів. Цей захід передбачає скорочення запасів і дебіторської заборгованості. Скорочення запасів можна досягти шляхом впровадження більш ефективних методів управління запасами, таких як ABC-аналіз, економічний запас, періодичний метод тощо. Скорочення дебіторської заборгованості можна досягти шляхом більш суворого контролю за термінами оплати дебіторської заборгованості, а також шляхом впровадження системи факторингу.

– Зменшення обсягів виробництва і реалізації продукції. Цей захід є радикальним, оскільки передбачає скорочення обсягів діяльності підприємства. Він може бути доцільним лише у разі, якщо підприємство має надлишкові потужності або якщо обсяги виробництва і реалізації продукції не забезпечують достатнього рівня прибутку.

Підвищення ефективності управління витратами. Цей захід передбачає зниження витрат на виробництво, реалізацію продукції та управління. Він може бути реалізований шляхом впровадження заходів щодо зниження собівартості продукції, підвищення ефективності продажів, а також шляхом оптимізації витрат на управління.

Таким чином, розглянуті заходи, спрямовані на підвищення фінансової стійкості ТОВ НВФ "Адвісмаш". Основний акцент зроблено на формуванні бюджету кредиторської заборгованості та управлінні нею. Визначено, що раціональне управління кредиторською заборгованістю є ключем до успішного управління фінансами підприємства. Для цього пропонується ряд заходів, таких як формування бюджету, класифікація кредиторів та визначення пріоритетів у погашенні заборгованості. Також обговорюється необхідність збільшення обсягів власного капіталу та зменшення поточних зобов'язань підприємства. Для досягнення цих цілей пропонується широкий спектр заходів, включаючи емісію акцій, формування резервного капіталу, оптимізацію оборотних активів та зниження витрат. Такі заходи спрямовані на підвищення ефективності управління фінансами та забезпечення стійкості та стабільності підприємства в умовах ринкової нестабільності.

3.2. Побудова оптимізаційної моделі управління фінансовою стійкістю підприємства

Для кращого розуміння економічних реалій та процесів у бізнес-середовищі ТОВ НВФ «Адвісмаш» і, відповідно, для прийняття обґрунтованих

управлінських рішень, можна впровадити управління фінансовою стабільністю, наведену на рисунку 3.1.

Рисунок 3.1 – Модель управління фінансовою стійкістю ТОВ НВФ «Адвісмаш» у забезпеченні конкурентних переваг

Примітка: складено автором

Стратегічне та оперативне планування в запропонованій моделі фінансовою стійкістю взаємопов'язані, і їх виконання в ізоляції одне від одного є неможливим. Тактичне планування повинно вписуватися в обрану стратегію. Якщо оперативні заходи для виходу з фінансової кризи виконуються без врахування стратегічних цілей, це може призвести до тимчасового поліпшення фінансового стану, але не вирішить глибинні причини кризових явищ.

Менеджери, впроваджуючи обрану стратегію в рамках запропонованої моделі управління фінансовою стійкістю ТОВ НВФ «Адвісмаш», здійснюють такі завдання: остаточне визначення фінансової стратегії та її відповідності цілям; широке впровадження ідей нової стратегії та мети серед співробітників, створення підґрунтя для залучення їх до процесу реалізації фінансової стратегії; відповідність ресурсів реалізованій фінансовій стратегії; прийняття рішень щодо організаційної структури.

Зазначені аспекти запропонованої моделі управління фінансовою стійкістю ТОВ НВФ «Адвісмаш» акцентують на важливості взаємодії стратегічного та оперативного планування, що є важливим для ефективного управління. Виконання таких завдань, як визначення фінансової стратегії та її відповідність цілям, впровадження ідей серед персоналу та забезпечення відповідності ресурсів стратегії, сприяє досягненню фінансової стійкості та розвитку підприємства. Крім того, цільове орієнтування та відповідальність за реалізацію фінансової стратегії є ключовими елементами управлінського процесу. Враховуючи ці фактори, можна сформулювати оптимальну модель управління фінансовою стійкістю для ТЗОВ НВФ «Адвісмаш», яка сприятиме досягненню ефективності та конкурентоспроможності підприємства.

В ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» доцільно застосувати адаптивну модель управління фінансовою стійкістю.

Ступінь адаптації підприємства в динамічному зовнішньому середовищі залежить від його фінансової стійкості. Фінансово стійке підприємство може активно розвиватися, використовуючи процес поєднання господарських операцій з різним рівнем фінансового ризику. Це надає можливість

впроваджувати інновації, здійснювати модернізацію, технічне переозброєння та адаптацію виробничих відносин.

В умовах нестабільного фінансового становища підприємства рекомендується вживати оптимальні заходи. Це може включати підвищення рентабельності продажів (надання послуг), раціоналізацію структури капіталу та його вартості, моніторинг запасів для оптимізації розміру партій замовлення та продаж надлишків майна та інших активів. Також слід обдумано вкладати в ризикові інвестиції, ранжувати їх за строковістю та переглядати стратегічний набір, розробляючи заходи для управління фінансовою стійкістю, які доцільно формувати з позиції політики управління оборотними активами підприємства.

Управління фінансовою стійкістю при реалізації консервативної політики підприємством ґрунтується на управлінні витратами, при цьому координація проводиться за такими напрямками, як планування постійних і змінних витрат виходячи з цільового рівня рентабельності підприємства (в залежності від типу фінансової політики); здійснюється нормування витрат і калькулювання собівартості продукції з метою уникнення зайвого затоварення фінансових ресурсів; вишукуються можливості зниження витрат: використовуються взаємозамінні комплектуючі, зменшується брак, відбувається скорочення простоїв і т.д.

Управління оборотними коштами підприємства включає в себе регулювання їх обігу через три основні стадії: грошову, виробничу і товарну. При вирішенні питань фінансової стійкості важливо враховувати особливості фінансово-виробничого циклу конкретної галузі.

У кожній з цих стадій необхідно забезпечувати належну кількість оборотних коштів для безперервного виробничого процесу. Мінімальна потреба в оборотних коштах зазвичай покривається за рахунок власних оборотних коштів, що становить не менше 10% від загальних оборотних активів, і нормально рухається в межах 50–70%.

Для забезпечення фінансової стабільності в довгостроковій перспективі слід регулювати ціни на готову продукцію, зменшуючи постійні витрати та активізуючи заходи щодо просування продукції та послуг.

Здійснюючи помірну політику управління фінансовою стійкістю, досягається позитивний ефект фінансового важеля, який гарантує належну фінансову стійкість і зменшує середньозважену вартість капіталу. В умовах цієї політики отриманий підприємством прибуток спрямовується на реалізацію інвестиційних проектів та формування резервних фондів. Такий підхід вважається оптимальним, оскільки він дозволяє досягти мети економічної безпеки з оптимальним рівнем ризику втрати фінансової стійкості і створює можливість формування запасу фінансової міцності для захисту від негативного впливу зовнішніх факторів.

В результаті використання помірної політики управління фінансовою стійкістю у ТОВ НВФ "Адвісмаш" дозволить досягати позитивний фінансовий ефект, який ґрунтуватиметься на оптимальному використанні фінансового важеля. Ця модель сприяє зниженню середньозваженої вартості капіталу та забезпечує достатню фінансову стійкість підприємства. Отриманий прибуток використовуватиметься для реалізації інвестиційних проектів та формування резервних фондів, що визначається як оптимальний підхід. Ця модель управління дозволить досягти мети економічної безпеки, забезпечуючи оптимальний рівень ризику та формуючи фінансовий резерв для ефективного протистояння негативним впливам зовнішніх факторів

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження теоретичних та практичних аспектів управління фінансовою стійкістю підприємства, можна зробити наступні висновки:

Аналіз літературних джерел з теорії фінансової стійкості підприємств вказує на те, що більшість вчених тлумачать термін "фінансова стійкість" як здатність підприємства повертатися до свого функціонального і структурного стану, зберігаючи адаптивні властивості. При цьому підприємство має досягати запланованого результату розвитку з визначеними параметрами відхилень під впливом зміни зовнішніх факторів, а також ефективно протистояти несприятливому їх впливу. Фінансова стійкість підприємства представляє собою його здатність функціонувати та розвиватися в умовах змінного бізнес-середовища, досягати поставлених цілей з визначеним діапазоном можливих відхилень, а також виконувати свої зобов'язання на основі ефективного управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів.

Дослідження системи коефіцієнтів фінансової стійкості приводить до таких висновків: а) більшість коефіцієнтів орієнтовані на оцінку структури джерел фінансування. Тому, основною метою аналізу фінансової стійкості є визначення ступеня залежності діяльності підприємства від позикових джерел та достатності власного капіталу, з урахуванням структури активів; б) багато показників взаємозалежні, тобто рівень одного може впливати на рівень іншого. У зв'язку з цим на практиці, для оцінки фінансової стійкості, не обов'язково використовувати весь набір коефіцієнтів.

Для забезпечення виживання та фінансової стабільності підприємствам необхідне ефективне та оперативне управління інструментами фінансового менеджменту. Важливі аспекти цього включають аналіз фінансової стійкості підприємства, оптимізацію оборотних засобів і витрат, розподіл прибутку, а також розробку короткострокової та довгострокової фінансової стратегії. Зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування, таких як кредити та

кредиторська заборгованість, призводить до зміцнення фінансової стійкості і сприяє гармонізації балансу активів та пасивів підприємства.

Створення та використання системи управління фінансовою стійкістю дозволить підприємству проводити моніторинг змін у показниках фінансової стійкості, збирати та готувати вихідні дані для подальшого аналізу, оцінки та контролю фінансової стійкості. Також це надасть можливість передбачати майбутні зміни у фінансовій стійкості компанії. В результаті керівництво отримає не лише актуальну інформацію про фінансовий стан компанії, а й зможе своєчасно виявляти негативні фактори, що впливають на фінансову стійкість, та приймати рішення щодо їх мінімізації, сприяючи збереженню фінансової рівноваги та запобіганню втрати платоспроможності підприємства.

Виявлено, що фінансова стійкість ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» має коливання, індикатори дефіциту вказують на необхідність уважного планування та управління ресурсами для забезпечення сталого фінансового розвитку.

За результатами аналіз типу фінансової стійкості ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» за період з 2018 по 2022 рік на основі показників запасів і витрат (ЗВ), наявності власного оборотного капіталу (Нв), наявності довгострокових джерел формування запасів і витрат (Нд) та загальної величини джерел формування запасів і витрат (Нз) встановлено, що у 2018 році та у 2022 році спостерігався надлишок власного оборотного капіталу, що вказує на здатність підприємства використовувати власні ресурси для забезпечення операційної діяльності. У 2019 та 2021 роках відбулися дефіцити власного оборотного капіталу, що може свідчити про потребу в зовнішньому фінансуванні для покриття оборотних витрат. З 2019 по 2022 рік спостерігався дефіцит власних і довгострокових джерел формування запасів і витрат, що може вказувати на нестабільність у формуванні ресурсів для довгострокових потреб. Спостерігався надлишок загальної величини джерел формування запасів і витрат у 2019, 2020 та 2021 роках, що свідчить про здатність підприємства формувати ресурси для покриття запасів і витрат на різних етапах своєї діяльності.

Встановлено, що управління фінансовою стійкістю на підприємстві здійснюється шляхом реалізації наступних етапів:

а) Аналіз поточного фінансового стану:

1) Перегляд фінансових звітів, таких як баланс, звіт про прибуток і збиток, звіт про грошові потоки, для оцінки поточної фінансової ситуації.

2) Розрахунок ключових фінансових показників, таких як коефіцієнти ліквідності, рентабельності, заборгованості та інші.

б) Аналіз ефективності управління оборотними активами:

1) Оцінка швидкості обороту запасів, рахункових векселів, дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

2) Виявлення можливостей для оптимізації оборотних активів для забезпечення ліквідності.

в) Оцінка фінансового ризику:

1) Аналіз ідентифікації потенційних фінансових ризиків, таких як курсові ризики, ризики ліквідності, кредитні ризики тощо.

2) Визначення стратегій для управління цими ризиками та мінімізації їх негативного впливу на підприємство.

г) Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів:

1) Оцінка капітальних витрат та їх вплив на рентабельність підприємства.

2) Порівняння рівня заборгованості та структури капіталу з оптимальними показниками.

д) Створення фінансових прогнозів:

1) Розробка прогнозів фінансових результатів на майбутній період.

2) Аналіз варіантів розвитку та розробка стратегій для забезпечення фінансової стійкості при різних умовах.

Аналіз фінансової стійкості допомагає оцінити фінансове становище підприємства та створює підстави для ухвалення раціональних та ефективних управлінських рішень, сприяючи вдосконаленню усього процесу управління підприємством.

Запропоновано заходи, що спрямовані на підвищення фінансової стійкості ТОВ НВФ "Адвісмаш". Визначено, що раціональне управління кредиторською заборгованістю є ключем до успішного управління фінансами підприємства. Для цього пропонується ряд заходів, таких як формування бюджету, класифікація кредиторів та визначення пріоритетів у погашенні заборгованості, збільшення обсягів власного капіталу та зменшення поточних зобов'язань підприємства. Для досягнення цих цілей пропонується широкий спектр заходів, включаючи емісію акцій, формування резервного капіталу, оптимізацію оборотних активів та зниження витрат. Такі заходи спрямовані на підвищення ефективності управління фінансами та забезпечення стійкості та стабільності підприємства в умовах ринкової нестабільності.

Побудована модель управління фінансовою стійкістю ТОВ НВФ "Адвісмаш" є ключовим елементом стратегії підприємства, спрямованою на досягнення стабільності та ефективності в управлінні фінансовими ресурсами. Ця модель базується на здійсненні помірної політики, що передбачає уважне врахування особливостей фінансово-виробничого циклу підприємства та ринкових умов. Застосування такої стратегії дозволить забезпечити належний баланс між ризиком та потенційним доходом, зменшити фінансові витрати та оптимізувати капіталовкладення. Крім того, підприємство активно використовуватиме отримані прибутки для інвестицій у нові проекти та розвиток бізнесу, а також формуватиме резервні фонди для захисту від несприятливих економічних умов.

Така модель управління дозволить ТОВ НВФ "Адвісмаш" максимально ефективно використовувати свої фінансові ресурси, забезпечуючи стійкість та конкурентоспроможність на ринку, а також готовність до впливу негативних зовнішніх чинників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т., Заболотна Д. В. Стратегічні ресурси забезпечення економічного потенціалу в контексті інтеграційнодиверсифікаційного розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 398–404.
2. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Кравчук Н.М. Адаптивне управління фінансовою стійкістю підприємства при забезпеченні його економічної безпеки. *Проблеми системного підходу в економіці: зб. наук. праць*. К.: НАУ, 2020. Вип. 1(75). Ч. 1. С. 80-90
3. Бражна Л. В., Аналіз розвитку та фінансового стану підприємств у військовий період. *Економіка, управління та адміністрування*, 2023. №2(104). С. 79–85.
4. Вівчар О., Кос Т. Сучасні методи оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. 2023. 4 (116). С. 115-119.
5. Вінницька О. А. Фінансовий контролінг як складова фінансової стійкості підприємства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки*. 2022. № 4. С. 24–29.
6. Вовк О.М., Абдулгусейнова А.Р., Дмитрик Х.Ю. Економічна ефективність інноваційних процесів на транспортних підприємствах в умовах інтелектуалізації. *Економіка та суспільство*. Вип. № 32. 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/819/786> (дата звернення: 19.12.2023).
7. Волкова Н. А. Методичні аспекти бізнес-аналізу суб'єкта господарювання. *Інтелект XXI*. 2020. № 2. С. 47-50
8. Ганін В., Алекперов Р. Оцінка системи управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2020. № 11 (87). С. 149–152

9. Добровольська О. В., Дуброва Н. П. MDA & аналіз для оцінювання ймовірності банкрутства підприємства (на прикладі АВ ТОВ «АГРО ЦЕНТР К»). *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Вип. № 1 (81). С. 53-59.

10. Добровольська О. В., Ясинська Д. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. Вип. 166. С. 81-84.

11. Докієнко Л. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 14. С. 25–31

12. Єпіфанова І. Ю. Ієрархічна класифікація факторів впливу на систему управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Innovation and sustainability*. 2021. № 1. С. 6–12.

13. Загородна О.М., Серединська В.М. Формування механізму діагностики фінансового стану підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф.* Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 233–235.

14. Зануда А. Бізнес під час війни: яку підтримку запропонував уряд та як виживає бізнес. *BBC*. 2022 URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453>. (дата звернення: 19.12.2023).

15. Ізюмська В., Нікульшина А. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-26> (дата звернення: 20.01.2024)

16. Ключко Т. (Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-17> (дата звернення: 09.01.2024).

17. Ковальчук Н.О. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1001> (дата звернення: 23.01.2024).

18. Кондратенко Н. О., Великих К. О. Фінансовий аналіз: конспект лекцій для студентів бакалавріату усіх форм навчання спеціальності. Харків: ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 166 с.

19. Кононенко Г. Особливості фінансової звітності підприємств під час воєнного стану в Україні. 2022. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20237/1/PIONBUG_2022_P100-101.pdf. (дата звернення: 23.01.2024).

20. Костенко, Ю., Короленко, О., Гузь, М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, 2022 (43). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77> (дата звернення: 13.01.2024).

21. Купріна Н.М., Ступницька Т.М., Величко О.М. Особливості фінансового аналізу найбільш важливих груп активів в системі управління діяльністю підприємства. *Економіка харчової промисловості*. 2022. Т. 14, Вип. 2. С. 58-67

22. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776> (дата звернення: 12.12.2023).

23. Марусяк Н. Л., Харовська А. В. Оцінка фінансової стійкості лісогосподарського підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 3. С. 73-79

24. Михайлик О. Застосування економіко-математичного моделювання для діагностики фінансового стану підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-87> (дата звернення: 11.12.2023).

25. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/foreign/2023/> (дата звернення: 22.01.2024).

26. Нікольчук Ю., Небжицький Б. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Вісник*

Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2023. №1 (314). С. 220-225

27. Офіційна фінансова звітність ТОВ НВФ «Адвісмаш». URL: https://clarity-project.info/edr/33087990#google_vignette (дата звернення: 21.12.2023).

28. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ. 2020. №12. С. 245–251.*

29. Пілецька С. Т., Петровська С. В. Інструменти маркетингу в антикризовому управлінні. Економічний вісник Донбасу. *Науковий журнал. № 2 (60) 2020 С.158 – 164*

30. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Дуксенко О.П. Контролінг інновацій в системі управління підприємством. *Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К.: ФОП Маслаков, 2020. 260с.*

31. Пітюлич М. М. Управління грошовими потоками на підприємстві. URL: <https://goo.gl/bqrYCP>. (дата звернення: 18.01.2024).

32. Приймак С., Волкова О. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство. 2021. № 30. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-58> (дата звернення: 19.01.2024).*

33. Роганова Г. О., Кравченко І. В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства на прикладі кондитерської фабрики ПАТ «Ласоці». *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2020. Вип. III (79). С. 92–103.*

34. Роганова Г. О., Ярина В. В. Визначення фінансової стратегії підприємства кондитерської промисловості в рамках аналізу його фінансової стійкості. *БізнесІнформ. 2021. № 2. С. 286–292.*

35. Роганова Г., Кравченко І. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2021. Том 71. № 4. С. 59–68.

36. Смерічевський С. Ф. Особливості застосування концепції адаптивного управління при забезпеченні економічної безпеки підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2199/2125> (дата звернення: 18.01.2024).

37. Смолич Д. В., Тимошук І. В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2020. №153. С. 75-82.

38. Ткаленко Я.М. Фінансова стійкість підприємствата фактори впливу на неї. *International Scientific Journal*. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14508993787623.pdf> (дата звернення 12.12.2023)

39. Шкільник І. О. Фінансова стійкість підприємств машинобудування в Україні: таксономічний аналіз. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2019. Вип. 1(2). С. 41–46.

40. Eshov M. Impact of Financial Sustainability on Enterprise Value Expansion. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Vol. 9. Issue 1. P. 4640–4645

41. Likhonosova G., Aleksejeva L., Zieiniiev T., Shalbayeva S. Approaches to ensuring the economic security of the relocated business. *Access to science, business, innovation in digital economy*. ACCESS Press, 2023. Vol. 4 (1). P. 115-129.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1. Аналітичний баланс ТОВ НВФ «Адвісмаш» за 2018-2022 рр.

Показники	2018		2019		2020		2021		2022		Відхилення 2022 до 2018	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Активи												
Необоротні активи	2231,5	13,81	6847,7	23,61	5401,6	20,56	6724,2	25,4	4892,2	20,29	2660,7	119,23
Оборотні активи	13925,79	86,19	22151,70	76,39	20862,1	79,42	19749,3	74,59	19217,1	79,69	5291,31	38,00
- запаси	7137,41	51,25	14396,9	64,99	13649,9	51,97	15439,1	58,31	15860,9	65,77	8723,49	122,22
- дебіторська заборгованість	698,36	5,01	947,8	4,28	1269	4,83	3402,5	12,85	2522	10,46	1823,64	261,13
- грошові кошти	2,07	0,01	330,7	1,49	5870,8	22,35	392,1	1,48	500,7	2,08	498,63	241,88 разів
- інші оборотні активи	0,00	0,00	24,6	0,11	72,4	0,28	515,6	1,95	333,5	1,38	333,5	100,00
Інші активи	150,08	0,93	0,00	0,00	3,6	0,01	3,7	0,01	4,6	0,02	-145,48	-96,93
Баланс	16157,29	100	28999,4	100	26267,3	100	26477,2	100	24113,9	100	7956,61	49,24
Пасиви												
Власний капітал	12950,28	80,15	6260,2	21,59	5905,9	22,48	6830	25,8	7931,7	32,89	-5018,6	-38,75
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	266,54	1,65	19195,8	66,19	14562,8	55,44	10479,6	39,58	9297,3	38,56	9030,76	34,88 разів
Поточні зобов'язання	2940,48	18,20	3543,4	12,22	5798,6	22,08	8478,6	32,02	6884,9	28,55	3944,42	134,14
- кредиторська заборгованість	726,35	24,70	1862,3	52,56	2074,4	7,9	2364,7	8,93	1964,6	8,15	1238,25	170,48
- інші поточні зобов'язання	2214,14	0,75	1681,1	0,47	3724,2	14,18	6113,9	23,09	4920,3	20,4	2706,16	122,22
Баланс	16157,29	100	28999,4	100	26267,3	100	26477,2	100	24113,9	100	7956,61	49,24

Примітка: складено автором за додатками Б-Г

Додаток Б

Фінансова звітність ТЗОВ НВФ «Адвісмаш» станом на 31.12.2019 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	13,55	12.50
первісна вартість	1001	24,1	24.10
накопичена амортизація	1002	10,55	11.60
Незавершені капітальні інвестиції	1005	35	35.00
Основні засоби:	1010	2182,95	6 800.20
первісна вартість	1011	8422,02	16 185.30
знос	1012	6239,07	9 385.10
Усього за розділом I	1095	2231,5	6 847.70
II. Оборотні активи Запаси:	1100	7137,41	14 396.90
у тому числі готова продукція	1103	5276,03	10 329.10
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	698,36	947.80
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,00	371.60
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,00	96.80
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	436,55	580.20
Поточні фінансові інвестиції	1160	225,32	5 499.90
Г роші та їх еквіваленти	1165	2,07	330.70
Витрати майбутніх періодів	1170	150,08	0.00
Інші оборотні активи	1190	0,00	24.60
Усього за розділом II	1195	13925,79	22 151.70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	16157,29	28 999.40

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20,5	20.50
Додатковий капітал	1410	3560,04	70.00
Резервний капітал	1415	5800,47	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3569,27	6 169.70
Усього за розділом I	1495	12950,28	6 260.20
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	266,54	19 195.80
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	276,12	546.00
товари, роботи, послуги	1615	108,81	637.90
розрахунками з бюджетом	1620	51,08	108.70

розрахунками зі страхування	1625	290,34	111.00
розрахунками з оплати праці	1630	0,00	458.70
Доходи майбутніх періодів	1665	0,00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	2214,14	1 681.10
Усього за розділом III	1695	2940,48	3 543.40
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	16157,29	28 999.40

Звіт про фінансові результати ТзОВ НВФ «Адвісмаш» за 2019 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 483.10	12743,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	18 463.30	9983,99
Інші операційні доходи	2120	3 969.90	850,6
Інші операційні витрати	2180	4 942.70	1912,5
Інші доходи	2240	77.40	410,59
Інші витрати	2270	1 051.50	1305,42
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	24 530.40	14004,49
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	24 457.50	13201,91
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	72.90	802,58
Податок на прибуток	2300	13.10	144,46
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	59.80	658,12

Додаток В

Фінансова звітність ТзОВ НВФ «Адвісмаш» станом на 31.12.2020 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	12.50	10.40
первісна вартість	1001	24.10	24.10
накопичена амортизація	1002	11.60	13.70
Незавершені капітальні інвестиції	1005	35.00	35.00
Основні засоби:	1010	6 800.20	5 254.20
первісна вартість	1011	16 185.30	16 230.70
знос	1012	9 385.10	10 976.50
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	102.00
Усього за розділом I	1095	6 847.70	5 401.60
II. Оборотні активи Запаси:	1100	14 396.90	13 649.90
у тому числі готова продукція	1103	10 329.10	10 687.80
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	947.80	999.40
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	371.60	40.40
у тому числі з податку на прибуток	1136	96.80	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	580.20	229.20
Поточні фінансові інвестиції	1160	5 499.90	5 499.90
Гроші та їх еквіваленти	1165	330.70	370.90
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	3.60
Інші оборотні активи	1190	24.60	72.40
Усього за розділом II	1195	22 151.70	20 865.70
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	28 999.40	26 267.30

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20.50	20.50
Додатковий капітал	1410	70.00	0.00
Резервний капітал	1415	0.00	0.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 169.70	5 885.40
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	6 260.20	5 905.90
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	19 195.80	14 562.80
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	0.00

III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	546.00	0.00
товари, роботи, послуги	1615	637.90	439.30
розрахунками з бюджетом	1620	108.70	224.20
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	1.90
розрахунками зі страхування	1625	111.00	236.20
розрахунками з оплати праці	1630	458.70	1 174.70
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	1 681.10	3 724.20
Усього за розділом III	1695	3 543.40	5 798.60
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
Баланс	1900	28 999.40	26 267.30

Звіт про фінансові результати ТзОВ НВФ «Адвісмаш» за 2020 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 483.10	28 683.20
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	18 463.30	22 772.60
Інші операційні доходи	2120	3 969.90	518.20
Інші операційні витрати	2180	4 942.70	5 719.40
Інші доходи	2240	77.40	235.40
Інші витрати	2270	1 051.50	922.10
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	24 530.40	29 436.80
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	24 457.50	29 414.10
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	72.90	22.70
Податок на прибуток	2300	13.10	16.50
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	59.80	6.20

Додаток Г

Фінансова звітність ТзОВ НВФ «Адвісмаш» станом на 31.12.2022 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	8.30	6.20
первісна вартість	1001	24.10	24.10
накопичена амортизація	1002	15.80	17.90
Незавершені капітальні інвестиції	1005	35.00	35.00
Основні засоби:	1010	6 680.90	4 851.00
первісна вартість	1011	18 715.00	18 715.60
знос	1012	12 034.10	13 864.60
Усього за розділом I	1095	6 724.20	4 892.20
II. Оборотні активи Запаси:	1100	15 439.10	15 860.90
у тому числі готова продукція	1103	11 043.00	11 724.50
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	2 379.90	1 551.90
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	248.80	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	773.80	970.10
Гроші та їх еквіваленти	1165	392.10	500.70
Витрати майбутніх періодів	1170	3.70	4.60
Інші оборотні активи	1190	515.60	333.50
Усього за розділом II	1195	19 753.00	19 221.70
Баланс	1300	26 477.20	24 113.90

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20.50	20.50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 809.50	7 911.20
Усього за розділом I	1495	6 830.00	7 931.70
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	10 479.60	9 297.30
товари, роботи, послуги	1615	895.00	592.30
розрахунками з бюджетом	1620	421.20	613.60
у тому числі з податку на прибуток	1621	202.80	241.80
розрахунками зі страхування	1625	139.30	113.50
розрахунками з оплати праці	1630	909.20	645.20
Доходи майбутніх періодів	1665	689.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 113.90	4 920.30
Усього за розділом III	1695	9 167.60	6 884.90
Баланс	1900	26 477.20	24 113.90

Звіт про фінансові результати ТзОВ НВФ «Адвісмаш» за 2022 р.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	26 096.30	25 597.50
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	22 182.20	21 169.10
Інші операційні доходи	2120	1 668.00	7 398.70
Інші операційні витрати	2180	4 250.00	5 666.90
Інші доходи	2240	690.20	999.30
Інші витрати	2270	678.70	6 032.60
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	28 454.50	33 995.50
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	27 110.90	32 868.60
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1 343.60	1 126.90
Податок на прибуток	2300	241.80	202.80
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1 101.80	924.10

Виконала студентка магістратури
за спеціальністю 072 Фінанси,
банківська справа та страхування
« ____ » січня 2024 р.

Підпис

В. О. Поліщук
Ініціали, прізвище

Науковий керівник
доцентка кафедри,
к.е.н., доцентка
« ____ » січня 2024 р.

Підпис

Т. А. Самарічева
Ініціали, прізвище

Робота допущена до захисту:
завідувачка кафедри,
к.е.н., доцентка
« ____ » січня 2024 р.

Підпис

А.В. Крушинська
Ініціали, прізвище